

3924/ ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } శాస్త్ర పట్టణము 1918 సం॥ అక్టోబరు నెల 25 వ తేది శుక్ర వారము } No. 170
సంపుటము. ౫ } కాళియ కి వాచానం వత్తిర ఆశ్వయుజ బహువస్తి ౬. } సంచిక ౧౭౦

బహుమతులు

శీలా లేక సురేంద్రనగరము:—ఇందు శ్రీల మనస్సు
ర్యము చాపల్యదిగుణాలు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0
యోగోధర:—ఇందొక యాదుని తనమగనివైగల యనురా
గమునై పడరానిపాటుబడి యున్న తస్థితికి దెచ్చును 0-12-0
మనోరమ:—యగడు పేట కి రాక్షసునొద్ద జిక్కుకొననది
సామర్థ్యముతో విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంభ:—అన్నకై పడరానిపాటుబడి యున్న తస్థి
తికి దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ ఆ. 0-10-0
సహోదరవాంఛ:—తమ్మునకు బుద్ధిలేక కలహించినను
అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. ఆ 0-4-0
అల్లారాధ్యులును కోర్వనికోడండ్ర ప్రలాపము:
ఆ కలు కోడండ్రను బాధించు విధములుగలది. ఆ. 0-2-0
మిత్రప్రహము:—ఆపద్బంధుడగు మిత్రునివై నిందామోకి
కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0
588 వలయువారు:— కణ్ణాక బుక్ డిపో.
6, నెంకటేశమేష్ట్రీ పీఠి, సామకాకుపేట, మదరాస్.

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రం నివృత్తనను
పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించ
బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలీకా,
మలయావేల్, గోవా, ఫీజి, విలెండ్, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు
ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించి
చున్నారు.

మహాభాగము “ఓకేయిక లోకామయవార” కస్తూ
మాత్రం సీసా మీయింట నున్న యెడల, మాటికి తైయ్యల
నమయమును, నిరీక్షించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.
శీతలము, శీతవాతము, అశీర్ణము, పాశ్యవారము,
జ్వరము, మాంద్యము, చలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి,
బలహీనత, అశాశోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము,
చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు
సనేక రోగములను, ఈ సిద్ధాంతముల సేవనచే శాశ్వతముగా
పోయి గుణము గలుగును.

తైయ్యకాలలో సరోకవిధము లగునట్టియు నుపయోగ
రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యావధముల
తయారు చేయవలయును.

శిశువులైన యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసా
దును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

ఈయపానప్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి
యొండును. 260 మాత్రము సీసా కిలా ౫
మాత్రము.

6 సీసాల లోకసారి తెప్పించిరి.
6 సీసాల ఖర్చుతోవేరి రూ 1-8-0
12 సీసాల లోకసారి కొనిన 2-12-0
25 సీసాల లోకసారి కొనిన 5-0-0

నకు సర్కారములకు మావద్ద ఆయుర్వే
దియ సిద్ధాంతములు వారకును.

నిలాధము:—శ్రీ సీతా రామవైద్యశాల, మైసూరు

సోలయేజంటు: అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ లెం. 155, బామ్రామనీడు పీఠి, బొంబాయి.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 186
(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహారో. (రిజిస్టరు)
కాలడినది. కాలడినది.
ఇప్పటికాలపురుచి కనుపడనది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది.
అల్పాహారగాని, సారాహారగాని, చేర్చబడకయే నిర్భయ
చేయబడిన కేవల ప్రవృత్తి.
నీ కువాలవై కొన్ని లింకులు చిలకలించినచో, మనోగ్యముగు
కువాసన నివ్వలవలయును.
ఈ క్రింది పరమాణుల సీసాలలో ఉండును.
చిన్న సైజు (అర డ్రాం) సీసా 1-8-0 రూ 0-8-0
మధ్యరకము సైజు 1-1/2 డ్రాం " " 0-12-0
వేరొక సైజు 2 " " " 1-4-0
వెద్ద సైజు 4 " లేక 1/2 కొప్పు " " 2-0-0
వి. వి. ఖర్చులు రూ 0-4-0 ప్రత్యేకము
వల్లెల, పట్టుణములందలి ప్రసిద్ధముగు ప్రతిహతులను దొరకును. దీని
ఆనేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుదెచ్చుట సీసావై
ను, కార్డువైసను ఆటో దిల్ బహారో అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో
దిల్ బహారయొక్క నుటలు గుణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవాటి
ప్రాసినచో అజాకిమ్మర్తులను మనాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.
సోలయేజంటు: అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ లెం. 155, బామ్రామనీడు పీఠి, బొంబాయి.
మైసూరు సోలయేజంటు: మొదల-తా పునరాగ్రహణ, వైసాబాబాబాద్, మైసూరు.

వెల స్వల్పము! సీసా 1-8-0 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!! గుణమధికము!!!

పంచభావము చూచికొనిన మోసము కలుగదు.

అ మృతాం జ న ము

అన్ని నొప్పలకు పరమావధము.

జిరునొప్పలమాన్యును. వాయువుపోట్లబాపును. పాశ్యపు నొప్పల బారదోలును. పోట్లకు బోగొట్టును. ఇది యిది యన నేల సకలవిధమైన నొప్పలకు సంతోషినివలెనది. కంఠములికలచే హిందూ శిశువులకు తయారు చేయ బడు మంచియును. దీనిని విదేశములలోని ఆ నేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే వేలకు వేల యొగ్యతా పత్రములు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒక సారి పరీక్షించి చూడుడు.

తా మ ర తై ల ము

తామర, తీట, ఏనుగుగట్టి, దురద, ఉంగరములవంటివియుట్టు, రసికాయట, పెంట్లుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను శాశ్వతము చేయగలదు. రాజారాణి బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. వెల 0-6-0 ౫ మాత్రమే.

మో హి నీ తై ల ము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 కులములు మా వెల సీసా 1-8-0 రూ 0-12-0.

దం త చూ ర్ణ ము

పండితులవలకు దివ్యవధము; సువాసనగలిగి యుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. దప్పి 1-8-0 వెల 0-2-0; 12-8-0 రూ 1-2-0 ౫.

అ మృతాం జ ము డి పో,

6, తంబు శెట్టిపీఠి, మద్రాసు. 109, శ్రీరంగోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

శ్రీ శివలయక గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి వర్ణిని

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-8-0 1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. వి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అంగ్లప్రతికా కార్యాలయము,
పోర్టు రామ్స్ 212 మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యె డాండ్ల మహాజనసభలయందలి సజ్జాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువగృహిణులు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రూ 1-8-0. పోస్టేజీచేసు.

ఆంధ్రోద్యమ కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపీఠి, మదరాసు.

భారతీయవిద్యాసంఘము.

ఈసమయమున దొరతనమువారు విద్యకొరకు విశేష ద్రవ్యమును వెచ్చించెదరని మనము తలంపలేము. ఒకపక్షమున ద్రవ్యపాసికి విద్యకొరకు సాధ్యమైనంతవరకు యత్నించుట ప్రతిపాదనయొక్కయు విధియై యున్నది. జాతీయ విద్యోద్యమము మొదటిదశను పుడు ఉద్యమము తృప్తి కలిగించునని ప్రతిపాదన తలంపిరి. దొరతనమువారు విద్య భావసాతకాలయొక్కయు కళాకాలయొక్కయు రికగ్నేషనులు రద్దుపరచిన నాటినుండియు విద్యభావ విద్యోద్యమమును జాతీయ విద్యోద్యమమునకు మార్పుటకు చదువుకొరకును యత్నించుచును గలమునాటికి ప్రస్తుతపు కార్యక్రమము చట్టి తెలిసికొనవలయు.

జాతీయ విద్యసాధకకళాకాల విద్యభావసంఘమువారి తోటలలో నెలకొల్పబడినది. కొయిబుత్తూరు కళాసాయ కళాకాల తామరకొనిట్లు పనిచేయుట లేదని చెప్పుచు దొరతనమువారు తమ యసంతృప్తిని తెలియజేయుచున్నపుడీ జాతీయ విద్యసాధకకళాకాల సరిగ్ కార్యదర్శనాణము జరిగింప అసమర్థత కలిగియుండును. అదయితరాలలో కళాకాల కొరకు వెచ్చింపబడిన వైకము విద్యభావసంఘపువారి ఉద్యమ కనములు బాగు పడుటకును పృథ్వికొందుటకును లోడ్వలయు.

జాతీయ ఉపాధ్యాయ కళాకాల కొరకు అమితము లగు ధన మొత్తములు వెచ్చించబడుచున్నవి. నూర్జుల ఫయి నలు క రీ తు యం దు గ డ తే ర ని వారు సహితమువై కళాకాలలో మూడు సంవత్సరములు చదివినయెడల ఉపాధ్యాయ తరఫీదుపట్టుములను బొందుచున్నారు వారివిద్యయేమొ తల్పవలెమేమై వైకమునకుమార్చెమె ఎరుక.

వాణిజ్యజాతీయకళాకాల తెలివబడిన మొదటి సంవత్సరముగనుక వై కళాకాలలో అనేకములగు విద్యార్థులు చదువుచున్నారు కాని ఇదివఱకు కొంతవరకు జ్ఞానము కలిగి యున్నవారు ఈ కళాకాలలో కానరాదు.

సోదరసేవా సంఘమునకు సంబంధించు పచ్చని పట్టిలు ధరించు విద్యభావ బోధకులు మూడుకళాకాలలలోను ఉపాధ్యాయులుగ నున్నారు. సోదర సేవాసంఘ సభ్యులకు బీకనోపాధి కల్పించుటకు జాతీయ విద్యోద్యమము, విద్యభావ సంఘోద్యమమునకు బహుళముద్యుబడినదని విదితము.

వూజనీయులును సోదరులును అగు జి. ఎన్. ఆరంజేలు గారు జాతీయవాణిజ్యకళాకాల కార్యదర్శులుగను, జాతీయోపాధ్యాయ కళాకాల ప్రధానోపాధ్యాయులుగను జాతీయ విద్యోద్యమయపు రిజిస్ట్రార్ గను ఉన్నారు. ఇంక నేమి కావలయును.

ఇంతయేగాక ఈ ఉద్యమము దొరతనమువారిలో నేకీధివింపకయే కార్యనిర్వాహణము జరిగించుటకు తలంపబడినది. ఇట్టి విషయములలో భారతీయ విద్యాసంఘమువారి ఉద్దేశములు ఈ క్రింద కనబరపబడినవై యుండవలసినది.

1. దొరతనమువారిచే గణపబడినవిద్యకు దోడు మతి కొంత విద్యను నేర్పుట.
2. అగత్యుపగతుడల దొరతనమువారిచే రిక్వాయిజాకాబడి ప్రారంభ విద్య, శ్రీవిద్య, పారిశ్రామిక వాణిజ్య విద్యలను ప్రతి మండలమువారికి నేర్పుట.
3. నిధులు చందాలు జనుచేసి ఏమిటియనియమించి జనుచేయబడిన మొత్తములను ఆయాగ్రామములలో వెచ్చించుట.
4. కాంగ్రెసు కమిటీల విధానముల ప్రకారము ప్రధాన సంఘములును, జిల్లాసంఘములును ఏర్పరుపబడుట.
5. చెన్నకట్టణమునందును ప్రధానసంఘము రిజిస్టరు కాబడెనలెను. జిల్లాసంఘములు ఈప్రధానసంఘమునకు తేర్చబడెనలెను.
6. తాలూకాసంఘములు, జిల్లాసంఘములు ద్రవ్య విషయములలో ప్రధానసంఘమువారివై నాథారపడి యుండవలెను. జిల్లాసంఘములవారి నడవడికలను సలహా మూలమున చక్కబరచుట ప్రధానసంఘమువారి విధిగ నుండవలెను.
7. ప్రధానసంఘమువారు తీర్మానించు ప్రకారము నిర్వాహణములందు ఇతరసంఘములవారు నడచుకొనవలెను.

అన్ని జాతులవరకును తగుమనుష్యులను సంఘ సభ్యులుగ నుండుటకు వాగ్దానముచేసిరి. వి. జె. రాధువ స్వామిగారు తాత్కాలికపు కార్యదర్శులుగ నియమింపబడిరి. భారతీయవిద్యను పృథ్వికొనుటకు కొరువారు వి. ఎ. రాధువ స్వామిగారికి ఆత్మరక్షత్యతరముల నడుప ప్రార్థింతులు.

అనేకమంది విరాళములనిచ్చుటకు వాగ్దానములు చేసి యున్నారు. సంఘము రిజిస్టరు కాబడిన వెంటనే వారి పేర్లు పత్రికలలో ప్రచురింపబడును.

స్వయంనిర్ణయసూత్రము

మరాటాపత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది:

ప్రకృతయధమున బలైరయాజేశము పూర్తిగా లొంగి పోయినది. జర్మనీ అస్థిరయాజేశములు సయితము వ్రేసిదెండు విల్లునుగారు జనవరి, నెవ్రెంబరు నెలలలో సంధివిషయ మిచ్చిన యాపన్యాసములలోని ముఖ్యాంశములలో నేకీధివింపి మిత్ర మండలివారిలో రాజీ చేసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నది (వ్రేసిదెండు విల్లునుగారు జర్మనీ, అస్థిరయాజేశములవారు జయించిన జేశములలో మన్న నైక్యమును తిరుగ మార్చిజేశము లకు బంపినగాని, రాజీతుడున్నట్లు చాలకష్టతరమని ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచున్నాడు. శత్రుమండలివారు చాలా అసీయి న్నారు. యుద్ధ కార్యములను త్వరలో ముగింపుచేయుటకు వారి జేశములో చాల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కావున జర్మనీవారు చాలకాలము పోరాడజాలరని తెలుపడగలదు. యుద్ధ సంవత్సరము ఇరుపక్షములవారిని రాజీ తప్పక వదుర గలదు. రాజీతునగా స్వయంనిర్ణయసూత్రమును లోకమున సుస్థాపించుటయే యని మా అభిప్రాయము.

వ్రేసిదెండు విల్లునుగారు సంధిపొనగుటకు పడునా యగు నూత్రిముల నిర్ణయించి యున్నారు. అందు అయిదవది చాలా ముఖ్యతరమైనది. సంధియే పొసగిన యెడల అధినివే జేశములవారి హక్కులను కాపాడి, వారికనురూపమగు ప్రభుత్వమును అచ్చట నెలకొల్పటకు మన ప్రధానవిధియని యీ సూత్రాభిప్రాయము.

నెవ్రెంబరునెల 27-వ తేదీనాడు విల్లునుగారిచ్చిన యాపన్ యాసములో సయితము ఈసూత్రములను సమర్పించుచు జేశ వ్యవహారములను సుచూచుకొనుటకు ప్రజాప్రభుత్వములు తప్ప మరెవరియియు ప్రజలను పరిపాలించ జాలవనియు, అథ వా అటుల పాలించు ప్రభుత్వములు నిరంకుశములై ప్రజల నెంతయోకష్ట పెట్ట గలవని ఘంటాపథముగ చాటియున్నారు.

అశ్వదత్తును ఆజేశములవారు. ఈ జేశములవారు చేసి కొనుచుండు రాజీలవలన యీ సమస్య పరిష్కరింపబడజాలదని విల్లునుగారి అభిప్రాయము. దానిని నిర్ణయించుటకు ఒక్కటియే సాధనము గలదని వారి అభిప్రాయము. ఆయా జేశములవారికి, వారు కొరవ ప్రభుత్వముల ప్రసాదించి ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను కాపాడుటయే ఈ సాధనమని విల్లును గారి యాశయము.

ఈ సూత్రములు జర్మనీ కయిజరుగారి నిరంకుశ పాల నములో నుండి పంజాబ్ముల బడుచున్న జేశములలోను వారి వలస రాజ్యములలోను ఆచరణలోనికి దేబడునని చెప్పుట అనవసరము. అయినను మిత్రమండలివారు ఈ సూత్రము లను తమ కనకుం ద్రేయముల చేయుట ముఖ్య కర్తవ్యము. వీనిని మిత్రమండలివారే తమ జేశములలో ఆచరణలో నుంచక బోయినయెడల తమ కేల యీ సూత్రములు అనువర్తించునో తెలియకున్నదని జర్మనీ సంధిసభలో వాదించగలదు. మిత్ర మండలివారు విల్లునుగారి సూత్రముల నెంతయో క్లాఫించు చున్నారు.

తమలోనున్న మాలిన్యమును కరిమప్రపరమకొననిది వారు సంధిసభకు విచ్చేయుట కష్టతరము.

అట్టిసమయమున మిత్రమండలిలో నాయక స్థానము వహించిన ఆంగ్లభూమి లోకమును తృప్తిపరచుటకు ఎంతయు పనిచేయవలసి యున్నది. విల్లునుగారి స్వయంనిర్ణయ సూత్ర ములు అయిగ్లాండు భారతీయములకు అనువర్తించగలవని ప్రపంచమునకు చాటవలసి యున్నది. అందువలననే మన జేశముపట్టి ఆంగ్లభూమి కొంత ముందంజనేసి ఆంగ్లసామ్రా జ్యమునందు భారతీయము స్వరాజ్యమును కల్పింపుమనుగా ఉపాదించుకొనుటయే, తమయొక్క ఆదర్శమని యీ మధ్యనే ప్రకటించి యున్నది.

భరత పర్వము.

ఈ ప్రకటనము నామోదించినదా, లేదా అనుచున్నో కాలము వ్యర్థపుట్టుట అనవసరము. జేశయచూజన సభ దీని నామోదించినది. స్వయంనిర్ణయ సూత్రము భారతజేశమునకు పూర్తిగ అనువర్తించవల యనని పట్టుపట్టినది కాదు. అందు వలన మనము సంధి సభలో మన విషయము నాలోచించి స్వయంనిర్ణయ సూత్రమును భారతీయమునకు అనువర్తించవలయునని అనుగుటకు ఉత్పన్నమైన సమయమును పొగొట్టుకొని నాము. అయినను చేయునదిలేదు. జేశయచూజన సభ తన అభిప్రాయమును మార్చుకొనుట శ్రేయోదాయకము కాజాలదు.

కావున మనకీయబడిన వరమునే గైకొని మన పురోధి నృప్తి కనుగొందునటుల చేసికొనుటయే భారతీయుల కర్తవ్యము.

ఇప్పటికే స్వయంనిర్ణయసూత్రము మన కనుగొనియే కొనక జేశభ్యుదయమున కెంతయు కష్టము కలుగచేసినాము. కాంగ్రెసుయొక్క ప్రత్యేకసమావేశమునందు మితవాదులను సమైక్యనవరచుటలో అనేక రాజీలకు దిగవలసివచ్చినది. ఒక జేశమునందు స్వాతంత్ర్యవాతావరణము విచ్ఛలనిడిగా నీచుటకు గావలసిన లక్షణములు పూర్తిగా నుండవలయునని నిర్ణయించి యిదికాదు. కాంగ్రెసులోను సంస్కృతజ్ఞులుమాత్రమే జేశము నకు ప్రసాదించవలెనయనని పట్టుపట్టి కోరొచ్చెడిట కు దిగినది. ప్రజాభిప్రాయము నుల్లంఘించినది. తా ననేక సంవత్సరములనుండి జేశభ్యుదయమునకు గాను కొరవ కొరకల నన్నుటిని నిరాకరించి వైచినది. స్వయంనిర్ణయ సూత్రాదర్శ ములకు తోసిపుచ్చి, జేశము సభోగతికి దెచ్చినది. మనస్థిగితుల పట్ల ఇతరులు తీర్పు చెప్పవలసి కచ్చింది. నిర్ణయంలోని అల్పములవలె, మనజేశీ యుల తోడనే విరోధము పెట్టుకొనవలసి వచ్చినది. ప్రపంచశక్తులు మనకు ప్రసాదించిన వరముల పొందు ట కన్నట్లులయే యున్నాము. తాను చేసిన కార్యము జేశమున కెంత నష్ట దాయకమో ముందు చూడవలయు.

నియోజకస్వాతంత్ర్యచర్చ

20 సంవత్సరములవై కయున్న కలిగియుండుట, బ్రిటిషు రాజ్యపు పాదగుట, నియమితకాలము జేశములో నివసించుట యున్నగునవి నియోజక స్వాతంత్ర్యపు ముఖ్యమైన యోగ్యతలని సాధారణముగ భావించబడుచున్నవి. చదువు నేర్చుకొనుటకు, ఆస్తిని కలిగియుండుట, పన్నును చెల్లించుచుండుట ఇవి ముఖ్యము లని ప్రతిపాదన దలంపబడలేదు. చదువు నేర్చుకొనుండుట యొక యోగ్యతగ ఇప్పటికిని ఇంగ్లాండులో భావించబడలేదు. జేశమునకు అజ్ఞానము అంధకార బంధమున మునిగియుండి నపుడు బ్రిటిషువారికి నియోజక స్వాతంత్ర్య మొసగబడినట్లు ఇంగ్లాండు జేశచరిత్రలో చెప్పబడియున్నది. గొప్ప గొప్ప పరిశ్రమయందు కృతార్థుడై లండను నగరమునుండి పంపబడిన ఉపాధ్యాయుని రాజకీయ తీర్మానముకంటె తమ గ్రామమండలి తనపేరును సహితము వ్రాయలేని ఒకచిన్న భూస్వామి తీర్మానమునే ఎక్కువగౌరవముతో తాము చూచెదమని లియొ నెలు కర్మినుగారు నేటికిని చెప్పుచున్నారు. ఒక విభమున ఇది నిజమే. లోకజ్ఞానముతో బాలు వ్రాయ నేర్పుట చదువునేర్పుట ముఖ్యమగుయోగ్యతయని బాకొప్టా నర్లు మిల్ గారి అనుచుండు పలుకుదురు. వీరి యభిప్రాయములు అంగీకరింపబడినయెడల అక్షరజ్ఞానము నైనను కలిగి యుండక గొప్ప విస్తీర్ణములగు రాజ్యములను ఏలిన అక్బరు, హైదరాబాద్ చక్రవర్తులకు ప్రస్తుతకాలపు దొర తనములందు ఒక్కవోలేన నస్పృయముండదు. అట్టివారిని ఆయోగ్యులుగ భావించుట మిక్కిలి తెలివి తక్కువ. అసంభవమగు పని. వైయరువురి చక్రవర్తులవలెనే లోకజ్ఞానము మున్నగు యోగ్యతలు కలిగియున్నవారు మహా జేశములకు చక్రవర్తులు సహితము కాగలరు. రెంటిలో దేనిని నెవ్వరు గొంపించవల యనో చెప్ప నగత్యములేదు. ప్రకృతకారము తనపనులను నిర్వహించుకొనుచు తిన్నతాను బోషించుకొన్నవానికి నియోజక స్వాతంత్ర్యము వ్రేలిరాక్షేపణగ యొసగబడవచ్చును. అతడట్టి స్వాతంత్ర్యమునకు తగి యున్నాడు. మిల్లుగారు సహితము ఇట్టిపరిశ్రమ తగియున్నదని ఒప్పుకొనుచున్నారు. ఈ విభమునే ఇచ్చటగూడ ఆచరింపవచ్చును. నూటికి 11 వంతుననే చదువెలింగిన ప్రజలగు జేశములో నిరంకుశమైన నులభసాధ్యము లగు కోధనలను కనుగొనుట మిక్కిలి కష్టము.

రిపోర్టు వ్రాసినవారే ప్రజలలో చాలమంది బీదతనము లో ముంచబడిరినియు అందుచేత గొప్పయోజ్జీ కలిగియున్నాడను యోగ్యత ప్రస్తుతపుస్థితీగతులలో అనుగుజ్యముగ వర్తింప దగియు వలెకరి. వివిధరాష్ట్రములలో వివిధము లగు స్థితీగతు లుండుటచే అన్నిరాష్ట్రములందును ఒకే విధానమును ఉంచుటకు వీలుకాదు. ఈవిషయముగూర్చి ఒక్క పరిష్కారము గావించుటకు బూర్వము చాల విషయములను గ్రహింప వలసియున్నది. కావున ప్రస్తుతము మట్లు కీవిషయము గూర్చి చర్చ చాలించెదము. విద్యాసంతులలో సభికసంఖ్యా కులు నగరములలో నివసించుచుండురు. వారు చెల్లించెను పన్నులు మిక్కిలి స్వల్పములు. కనుక పన్నులబట్టి యోగ్యత ఇచ్చుట మంచిపనిగాదు అని రిపోర్టుచేసినవారే వ్రాసినము న్నారు. నియమితకాలము ఒక జేశములో నివసించువలె నను యోగ్యత ముఖ్యము. ఇట్లు చేయుటవలన ఆజేశపు స్థితీగతులు వలయు సౌకర్యములు ఒకనికి చక్కగ తెలిసియుండును. (మహారాజు)

స్థానిక వార్తలు

చెన్నైలో కాశీపురం:—ఈ నెల 30-వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 5-15 నిమిషములకు కాశీపురం జనరలు మీటింగు జరుగును.

జగన్నాథభక్తసభ:—ఈ నెల 27-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4-15 నిమిషములకు జగన్నాథభక్తసభ (4/4 పి.రా.స్వామిపేట, ఎన్.మారు) బ్రహ్మశ్రీ పంచాంగకేళి శాస్త్రీయారు గారిచే “మయూరభక్తిపాఠ్యము” అను హరికథాకాలక్షేపము జరుగును.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—ఈ నెల 27-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4-15 నిమిషములకు మైలాపూరులో గోపాలనాయకరు గారి వద్ద యాత్రాకాల భవనమున కుంభకోణము వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ పంచాంగ కేళి శాస్త్రీయారు గారు విభిన్నముల కలలుబొమ్మలను అనుకథ హరికథాకాలక్షేపము గావింతురు.

దేశీయ ప్రార్థనసమాజము:—ఈ నెల 27-వ తేదీ ఆదివారము ప్రార్థన: తిరుగతి సమావేశము కాదు. కాని ఆదివారము మధ్యాహ్నమున 3 గం|| పెంబూరులో రాఘవాచారి యార్ పేటి 15 నెం|| భవనమున సౌక ప్రార్థనసభ జరుగును. చేపూరు మునీశ్వరస్వామి గారు సభ జరిపి యనంతరపు సాక్ష్యము కొరకు ప్రత్యేక ప్రార్థనలు గావించెదరు. అందఱు దయచేయఁ బ్రార్థింతులు.

అగ్రదళంలో మోటారుబండిని నడుపుట:—ఈ నెల 9 వ తేదీ శనివారమున ఒక మోటారుబండిని నడుపుటకు జనరలు ఆఫీసులోను (ప్రవేశించుటకు) మంపులో దూరముగ తిరుగఁచెదనను బయస్కిలుతో తన బండిని దిక్కుబడించునను వానికి మహమ్మదు ఇబ్రహీమ్ సాహెబుగారు 30 రూపాయలు అపరాధము విధించిరి. ఆ వైకములో 10 రూపాయలు బయస్కిలు యజమానికి నష్టపరిహారముక్రింద ఇచ్చబడుటకుగూడ జడ్జి యొసగబడినది.

కస్టోబులకు శిక్ష విధింపబడుట:—లాటికేసు ల విచారణ కాలమున మనస్సులను కోర్టుమీదెమిడవలె విడచుటకు లంఘములు పుచ్చుకొనినట్లు ఆబ్దులహదీదు, కాల నాయరు అనునవిరువు రక్షింపబడవలె కేసులు చేయబడినట్లు ఇదిగఱకు వ్రాయబడినది. మొన్నటిదినమున రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారు కేసువిచారణ ముగించి ఇరువురికి చెలియొక మానము కఃశిక్షయు చెలియొక 50 రూపాయలు అపరాధ మును విధించిరి.

ఎన్. పి. సి. వ. వ్యాసభవనమునము:—‘యధాకాలమున కళపులు గావించు పని’ అను విషయముగూర్చి ఆ గ్రమున వ్యాసములు వ్రాయవారిలో (శ్రేణుతమగు వ్యాసము వ్రాసిన వారి కొక బుగారు పతకమును తెలుగులో (శ్రేణుతమగు వ్యాసము వ్రాయవారికి ఒక రజితపతకమును బహుమానముగ నిచ్చుటకు వైసంఘమువారు తీర్మానించిరి. వైసంఘమువారు రాజధానియందలి హైస్కూలు విద్యార్థులుగాని విద్యార్థినిలుగాని వ్యాసములు వ్రాయవచ్చును.

పి. వద్దనాభమునాయఁడు బి. ఎ:—ఈయన గోదావరిజిల్లా రాజవోలు వాస్తవ్యుడు. వెల్లురుపాలీసు ట్రెయినింగు పాఠశాలలో సబ్ ఇన్స్పెక్టరు తిరుగతియందు తిరిగి జేయబడిరి. ఆకాలమున వీరు అలికాగరమునై శ్రద్ధా గురై తమవిధులను నిర్వహించి పాఠశాలాధికారి మన్ననకు పాత్రులై మా. పి. ఎల్. మారు. బి. సి. ఎస్. సి. బి. ఇ. గారి స్వస్థపతక బహుమతిని బడసిరి. ఈయన ఉత్తరసర్కారులయందు వ్యాయామక్రీడలందు ఘనతెలివైనవాడు. అనేక పతకములను బహుమతిగ గొనిరి. ఫుట్ బాలుటయందు దక్షుడు. హాకీగూడ వీరికి తెలియను. ఈయన గుగుణసంపన్నుడు. ఉదారభావోపేతుడు. నిగర్వి. స్నేహపాత్రుడు. ఈయన ఈ చన్ననగరమునకు వీటి సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగ నియమించబడినది తెలియచున్నయది తన క్రొత్త యుద్యోగమున ఈయన తమ సహజమున సత్ప్రవర్తనముతో మెలంగి పోలీసుకాళ్ళను బాగు చేసెదడు గాక!

వృత్తాంతములు

గొ. మర్పు గారు:—సింహాశ్రమ ప్రారంభవిద్యా పద్ధతిని తెలిసికొనుటకు గొ. మర్పు గారు రిటకు చేరెదరు.

గోదావరిజిల్లాలోని మహాప్రవాహమును ప్రజలు వేంకటరమణునియొన పుస్తక భాండారమును నెలకొల్పిరి.

చిన్నుల. తిరుగతి:—చిన్నుల తిరుగతిబాటు చాలవరకు తగ్గింది. చాలమంది లొంగిరి. తక్కినవారు గూడ లొంగగలరు.

ఘోషాస్త్రీలు:—పందెముల ఆవరణలో ఘోషాస్త్రీలకు ప్రత్యేక భవనమును కట్టించి బొంబాయి పౌరులకు తమ ప్రయాణసమయమున కానుకగా నిచ్చుటకు వెల్లింగ్డును ప్రభుగారు నిశ్చయించిరి.

పరిశ్రమల సేవ్యులనువారికి విద్యావేతనము:—ఆంగ్ల వేతనమున మరియొక సంవత్సరములు గాజు (గ్లాసు) కట్టుకొని యును సేవ్యులకును గణక దామోదర కలెగరు గారికి దొరతనమువారు విద్యావేతనము సేసగిరి.

కలకత్తాలో కొత్తసేన:—కలకత్తాలో పోలీసువీధిలో కొత్తసేన కొత్తసేనను పాఠశాలకు కట్టించుటకు నిశ్చయించబడినది. బొంబాయియందలి పలువురు మహమ్మదీయులకును కలకత్తాకు వచ్చి నివసించుటయే ఇందులకు కారణము.

నాగపూరులో విషజ్వరము:—రావుబహదరు రావు కృష్ణారావు పండితులు 23 వ-తేదీ చనిపోయిరి. వయసు 64 ఏడ్లు వీరు డిప్టీ కమిషనరుగా నుండి వెన్న ను పుచ్చుకొనిరి. నాగపూరు డిప్టీ కమిషనరుగూడ విషజ్వరమువలన చనిపోయెను. విషజ్వరము చాల హెచ్చుగా నున్నది.

తుగ్గపాడు:—రంగూనులో నుండు తుగ్గపాడు స్త్రీలును పురుషులును ప్రాచ్యులును పాశ్చాత్యులును గూడ 5-11-18-వ తేదీ సాయంత్రము 7 గంటలకు పోలీసు కమిషనరు కార్యాలయమునకు వెళ్ళవలె నని కమిషనరు ఆజ్ఞాపించెను.

విషజ్వరము కట్టుట:—బొంబాయిలో విషజ్వరము చాలవరకు తగ్గింది. వారము రోజులలో పూర్తిగా తగ్గగలదు. 5 వ తేదీ 768 గురు చనిపోయిరి. 22 వ తేదీ 152 చనిపోయిరి. ప్రతిసంవత్సరమున దామావాను ఈతేదీలలో దినమునకు 80 మంది చనిపోవుచుండిరి.

తెనాలిశాలాకా మారహాపురపు ఆగ్రహారమునందలి స్కూలుపాఠశాలలో 15 వ తేదీని ఆంగ్లభాషాభివృద్ధి సంఘ పక్షమున అంబేధూన, వేంకట్రావుగారి యాజమాన్యముక్రింద సభ జరుపబడెను. వ్యవసాయ భాండార విద్యాభివృద్ధులను గురించి జనస్యామి లక్ష్యవరసింహాశ్రమ మొదలయినవార లుపన్యసించిరి.

బొంబాయి రాష్ట్రీయ సంఘము:—ఆంగ్లవేతనము నిడ్డునామ ప్రభువు, డాక్టరు నాయరుగారు సేచ్చగా తమ యుద్ధములును నెరవేర్చుకొనుచుండగా కాంగ్రెసు ప్రతి నిధులపోక కనుమలించుటకుట వ్యాసముగాదని బొంబాయి రాష్ట్రీయసంఘమువారు ప్రధానమంత్రి ఇండియామంత్రి రాజపతినిధిగార్లకు తంజివార్తలు పంపిరి.

గొప్పదొంగతనము:—కలకత్తాలో మేకవియాడువీధిలో 50 రు గృహముందు నివసించుచుండిన మహమ్మదీయ వర్తకునియొంటి గతపోవవారమురాత్రి పెద్దదొంగతనము జరిగెను. నూలు పెద్ద కానులును, 50 అక్షరచక్రవర్తి బంగారు నాణెములును 5 వేల రూపాయల నగదును పట్టుకొని దొంగలు పారిపోయిరి. ఆస్తియంతయు వీధికి చేరువ నుండిన గదిలో పెట్టె యందుంచబడి రాళ్ళను వేయబడెను.

కలకత్తాలో విషజ్వరము:—రెండవసారి కలకత్తాలో విషజ్వరము దారుణముగా చెలరేగినది. దాని నివారణమునకు కార్యోచేదనవారు చేసిన ఏర్పాటులను హెల్త్ ఆఫీసురు ప్రకటించెను. హెల్త్ ఇన్స్పెక్టరు రోగులకు మందులను పంచి పెట్టుచున్నారు. ఈ నెల 12 వ తేదీలో సంకమైనవారమున 121 మందియు మరుసటివారమున 158 మందియు చనిపోయిరి. బంగాళమున నన్ని జిల్లాలలోను ఈవ్యాధి కలదు.

కాశీపురంలో నిండు తగులబడుట:—ఈ నెల 23 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు కాశీపురంలో ఏడ్లగా కంపెనీ వారి లక్కయంత్రాల తగులబడినది. గోదాము పూర్తిగా తగులబడినది. యంత్రములు మంటల వాస్తులకు 8 గంటల వేపు నీళ్ళకు చిచ్చుగా మంటలుగిగినవి. గ్రస్తులకు యుద్ధము వలన లక్కకణిల ధర చాల హెచ్చిచున్నది. నష్టనష్టమున తెలియుచున్నది.

నదిలోపడి కొట్టుకుపోవుట:—కలకత్తాలో గతయూది వారమున మునున కాశీవాసు చుట్టి ఆరు నో: 50 సంవత్సరముల తమ మనస్సుకు బల్లకపురు ఘాయలో నదిలో స్నానము చేయుచుండగ ప్రమాదమున కాశీవాసినీలో పడి ప్రవాహములో కొట్టుకుపోవుచుండెను. ఆరేవులకు క్రింద చేవులో స్నానము చేయుచుండిన ఒక వంగజేత్ర యువకుడు నదినుద్య భాగమునకు ఈగురుతోయి కొట్టుకువచ్చుచుండిన కాశీవాసు ను పట్టుకొని నురక్షితముగ కట్టుక చేర్చెను.

బొంబాయిరాష్ట్రీయను ఆవరణదాగ్ధముల సేవలనము:—నవంబరు 1-వ తేదీ నాటికి 50 బంబాయిగామలగులకంటె హెచ్చుగులియును, గోదూరులు, జొన్నలు, మొక్కజొన్నలు మున్నగువానిని కలవారు ఆ నెల 8-వ తేదీకి మించకుండ అధికారులకు తెలియజేయవలెను. రావలసిన సరకులను గూడ తెలుపవలెను. బొంబాయిగరమువారు నిమిషమైన డైరెక్టరుకును మండలములవారు కలెక్టరుకును తెలుపవలెను. సరిగ తెలుపనివారు కష్టపాత్రు లగుదురని బొంబాయి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

వాతావరణ సీతి

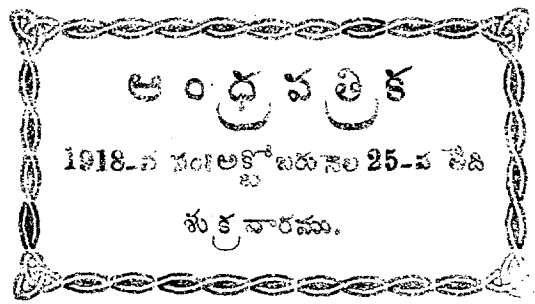
1918 సం|| అక్టోబరు 25-వ తేదీ కు కవారము.

కల్లా ముఖ్య నగరములు	అక్టోబరు 24 గంటలలో	అక్టోబరు 24 గంటలలో	అక్టోబరు 24 గంటలలో	అక్టోబరు 24 గంటలలో	అక్టోబరు 24 గంటలలో
	గ్రా	గ్రా	గ్రా	గ్రా	గ్రా
గోపాలపూరు	91.9	66.8	...	80.70	88.70
వాల్తేరు	84.1	73.8	...	18.42	29.87
కాకినాడ	92.5	70.6	...	22.34	29.69
బందరు	91.8	69.7	...	28.42	31.02
గుంటూరు	95.2	70.5	...	19.37	28.58
నెల్లూరు	* 94.6	72.4	...	8.71	19.24
చంద్రాపురము	* 92.8	74.6	...	14.67	25.62
మైదరాబాదు	* 91.6	64.1	...	17.61	23.94
అనంతపురము	93.4	68.4	...	12.78	21.04
బళ్లారి	95.8	67.7	...	10.75	16.95
కర్నూలు	* 95.4	66.6	...	18.05	23.78
కడప	98.2	67.3	...	12.68	24.90
తెంగుతురు	84.8	59.4	...	22.75	30.16
నెల్లూరు	93.4	65.8	...	16.61	23.78
నీలము	* 95.4	67.2	...	15.43	32.67
కోయంబుత్తూరు	* 91.3	68.5	...	9.12	14.81

అభాతపు తూర్పు భాగమునందు వాయు భారమున జేమియు మార్పులేదు. బంగాళమునందు దీప్తకల్పమునందును అది కొద్దిగ తగ్గుచున్నది. ఈమార్పులవలన తూర్పు వర్ష చిన్నములందు కొంత పరివర్తనము కలిగినది. కాని దానివలన దక్షిణమునందు వర్షము పడునంత మార్పు కలగలేదు. అభాతపు ఆగ్నేయ భాగమునందు దింకను వాయుభారము తక్కువగా యున్నది. అభాతపు నైఋతి భాగమునందు వాయువు తీక్షణముగ వీచుచున్నది. తూర్పు భాగమునందు ఈకాన్యముఖముగ వాయువు వీచుచున్నది. అక్కడ మల్లు సృష్టియైనది. మెనూరు కర్ణాటకములందు మధ్యమోష్ణసీతి కొంచెము తక్కువ. దక్షిణభాగపు చివరను తప్ప రాత్రివేడి మామూలుకంటె తక్కువ. వాయువు ఆర్ద్ర: హీనముగనే యున్నది. దక్షిణ భాగపు చివరను తప్ప మల్లులేవు. పొంబను, తిరువల్వేరి పట్టణములందు జల్లులు పడినవి.

సిరిగరులు నిన్నటింత యడకులముగ లేవు. నేడంత మార్పేమియు కలగకూడదు.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
వాతావరణ కాశ్రుభాదు.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు

మాంటాగూ - మెల్బుర్న్ సంస్కరణ నివేదికముపై "రాండు టేబిలు" పత్రిక వెల్లడించిన విమర్శనము భారతీయుల కేంతమాత్రమును సంతృప్తిని గొలువజాలదు. సంస్కరణముల యందలి లోపములను ఈ క్రియ క్తముగ నీ పత్రిక చెలిపి యున్నది. ఇది గావించు వాడ ప్రతివాదముల వలన నీ పత్రికకు భారతదేశ నిజస్థితి బాగుగ తెలిసినట్లు స్ఫురించుచున్నది. కాని యిది అంగీకరించు సారాంశములు మాత్రము స్వినచన వ్యాపారముల గన్నట్లుచున్నవి. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వస్థాపనమే భారతదేశమున బ్రతిష్ఠ పాలనాశయమును సిద్ధాంతము నీ పత్రిక అంగీకరించినది. దేశమున నుద్భవించిన ఆందోళనమువలనను, ఐరోపాఖండమున జరుగుచుండు ఘోరసంగ్రామమువలనను, తత్ఫలిత మగు మానవాళియపరివర్తనమువలనను ఈ దేశమున రాజకీయస్వాతంత్ర్యస్థాపనమునకు ప్రయత్నముల గావించుట త్యవసర మని యీ పత్రిక గ్రహించినది. కాని అధికారము లేకు జాతివారినండి ప్రజావశంగత మగుననుట లోడనే భావికాలమున దేశక్షేమ మెటులుండునో యను భయమును, సందియమును ఈ పత్రికను బాధించుచున్నది. అంగీకారము భారతదేశమునకు ధర్మకర్తలను శ్రమ యింకను దీనిని వీడిలేదు. "ఈ ధర్మకర్త నూత్రమును, ఈ సంరక్షణ నూత్రమును నే నంగీకరించను" అని విల్సనుగారు చెలిపిన వాక్యము లింకను ఈ పత్రికా కర్ణపుటముల బొచ్చివట్లు లోచుటలేదు. స్త్రీలకు స్వాతంత్ర్యము నొసంగక, లోకభూయష్టమును సాంఘికస్థితి గల భారతదేశమున ప్రజాస్వామ్యము వ్యాపింపజాలదను ప్రాతవాదమును కట్టుకొనియే ఈ పత్రిక యింకను ప్రాకులాడుచుండుట ఆశ్చర్యజనకముగ నుండక పోదు. ప్రపంచమునందంతటను సంఘస్థితియందు సర్వలోకములను సంపూర్ణముగ తొలగిన గాని స్వపరిపాలనార్హత లభించలేదా? ఇప్పుటికి కూడ అంగీకరించున గల సాంఘికస్థితి సంతృప్తిరముగ నున్నదా? అని ఈ పత్రిక యింకను యోచించుకొనినయెడల ఇట్టి వివరిత వాదములకు నమకట్టి యుండదు. మరియు, మొన్న మొన్నటికాలమున స్త్రీస్వాతంత్ర్యమునకు ప్రజల నిరోధముల గల్పించి, యెట్టుకేలకు వరిస్థితుల బట్టి యింకను కంగీకరించిన అంగీకారమును ఈ పత్రిక ముఱపు జెందినది కాబోలు! స్వపరిపాలనాప్రవాదము గావించదలచుకొనిన యెడల నిది యున్నయు స్వర్థవాదము లని యెల్లరకు దోహదపోదు.

ఇక సంస్కరణవర్ణకమును విమర్శించునపు డీ నాలుగునూత్రములు నవ్వయించుటవసరమని యీ పత్రిక వాకొనుచున్నది:—(1) క్రమబద్ధత ననుసరించిన పురోవృద్ధి లభించుటకు వలయునంతయు లీ విధానమున నుండవలెను. (2) బాధ్యత నిష్కర్షగ నిరూపింపబడి, అధికారధర్మనిర్వహణమున సంఘర్షణము లేకుండుట

కేర్పాలు లుండవలయును. (3) ప్రాత ప్రభుత్వమునకును, నూతనప్రభుత్వమునకును అన్యోన్య సహకారభావ ముండవలెను. (4) కట్టకడపట దేశ శాంతికి బాధ్యులగువారల చేతులలో తగిన అధికార ముండవలయును. ఈ నూత్రములు సందర్భయుతములుగ నున్నవై, లేవై అను విషయము ముందు గావించబడు చర్చవలన తేటతెల్లము కాగలదు. ప్రస్తుత మీ పత్రికావాదముల నింకనుక యోచింతము. మే మిదివఱకు చెలిపినట్లు అధికారమంతయు వాకస్మికముగ ప్రజావశ మైనయెడల దేశ మధఃకలనము నొందునని ఈ పత్రిక ప్రథమ నూత్రము ననువదించినది. నియోజకవర్గములును, వరిక్షక సంఘములును, మంత్రుల కావ్యనిర్వహణ సామర్థ్యమును వరిక్షించుట కను ప్రేరణగుటయే ద్వితీయ నియమోద్దేశము. ప్రభుత్వమునందలి వివిధాంశముల కన్యోన్యసంఘర్షణమును మాన్పుటవసరమని తృతీయనూత్రము సూచించుచున్నది. భారతీయులు రాజ్యభార నిర్వహణమున చేయు తప్పులను సమర్థించుటయే చతుర్థనూత్రపు అభిప్రాయము. ఈ నియమానుగుణ్యముగ మాంటాగూ విధానమును విమర్శించినయెడల నది లోపభూయష్టముగ నుండు నని వేరే చెప్పవసరములేదు. ద్వంద్వధికారము ప్రతివిషయమునను గానవచ్చుచుండుట గొప్ప లోప మని మే మిది వఱ కనేకసారులు తెలిపి యుంటిమి. రాష్ట్రీయవరిపాలనావిషయములలో నీ లోపము ప్రస్తుతముగ గానవచ్చుచున్నది. ఒక వంక కార్య నిర్వాహక సభవారును, మఱియొకవంక భారత మంత్రులును వరిపాలనాధర్మములను నిర్వహించుచుండురు. కార్యనిర్వాహకసభవారు పార్లమెంటునకును, మంత్రులు నియోజకవర్గమునకును బాధ్యులైయుండురు. వీరిరువురికిని ఒకతరగవర్తనములమున తప్పవేటొకవిధమున లభింపజాలదు. గవర్నరు వీరి కార్యములయందు జోక్యము కలుగజేకొనుచుండుటచే వీరు ఆతని వాక్యానుసరణముగ వర్తించుటవసరమగును. కాని అది ప్రజల కనమృతిగ నున్నయెడల శాసనసభవారు వీరిని నిందింతురు. లేకున్న ప్రభుత్వమున సంఘర్షణ మేల్పడుట తథ్యము. ఈ విధముగనే గవర్నరు తన యిచ్చవచ్చినటుల ధనసహాయము నందుటకు శాసనసభ అనుమతింపనియెడల గ్రాండు కమిటీ నేర్పటది, వారి సమ్మతి వదసి, తదనుగుణముగ వర్తింపవలసివచ్చును. కాని యీ విధానమువలన గవర్నరునకు విజయము లభించుట నిశ్చయము కాదని యీ పత్రిక వాకొనుచుండుట హాస్యాస్పదముగ నుండకపోదు. కావున, గవర్నరుస్థితి దుర్భర మగుననియ, కావున నింకను, యెక్కు డధికారము నాతని కొసంగుటవసరమనియు ఈ పత్రిక వాదించుచున్నది. ఈవిధముగనే భారతప్రభుత్వము గూడ అధికారవిహీనమై యున్నదని యీ పత్రిక వగచుట కెట్టి కారణమును గన్బట్టును. భారతప్రభుత్వాధికారము ప్రధానవిషయములలో నెంతమాత్రము తగ్గరాదని సంస్కర్తలే నుడివియుండి, తదనుగుణ్యముగ విధానమునే సంసిద్ధపఱచి యుండ, నింకను వీరి అధికారము తగ్గిపోయినదని ఈ పత్రిక నుకు వ్రుటయం దధమేమి? సివిలు సర్విసు ఉద్యోగులకు కార్యనిర్వాహకవర్గమున సభ్యత్వమును ప్రత్యేకముగ నేర్పఱువలేదట! ఇట్టి సందిగ్ధతరణమున వీరి సహాయము, రాజప్రతినిధి కత్యవసరమట! శాసనసభయందు ప్రభుత్వమువారికి వలకుబడి యుండదని యీ పత్రిక వాదించుచున్నది. కాని స్టేటు కపున్సులు ఉన్న దను విషయము నిదిమఱపు చెందినదా? ఏది యెటులున్నను అధికారాభిసారి

యగు ఈ పత్రికకు ప్రతివిషయమునను ప్రభుత్వాధికారము నామమాత్ర మైనట్లే లోచుచుండుట సహజము. అందుచే అధికారము ప్రభుత్వవశమున నుండుటవసరమని యిది వాదించుటయం దాశ్చర్య మెద్దియు లేదు.

కాని, ఈ సమయమున మన మొక విషయమును గుర్తించవలసి యున్నది. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము స్థాపితమగు నని ఆగస్టు 20 తేదీ ప్రకటనము తెలుపుచున్నది. 'బాధ్యత యెవరికి?' అను ప్రశ్న కీమవసరమైన తా వెచ్చటను లేనట్లు భారతీయులకు లోచించింది. ఏలనన, ప్రజాస్వామ్యవ్యాప్తికై భారతప్రజల అభిమేళించుచుండ, స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనా నిర్మాణమున కయింగ్ల ప్రభువులు ప్రయత్నముల నలుపుచుండ, ఈ ప్రశ్న అక్రస్తునడని యెల్లరకు లోపకపోదు. కాని, మాంటాగూ నివేదికము గావించినను, ఈ పత్రికావాదమును జూచినను ఈ విషయమున ప్రజలకు బాధ్యత అత్యల్పముగ నున్నదనియు, భారతప్రభుత్వముపై పార్లమెంటు సభవారి అధికారము వృద్ధి కానున్నదనియు మనకు స్పష్టము కాకపోదు. నివేదికమునందు తాను సూచించిన లోపములు, అధికారమును ప్రభుత్వవశము గావించిన యెడల తొలగిపోవునని "రాండు టేబిలు" పత్రిక అభిప్రాయమైనట్లు పత్రిక గావించు వాడ చుట్టి గ్రహించవలసి యున్నది. భారత ప్రభుత్వాధికారమును నిరంకుశముగ నుంచుటచేతను, దానిపై పార్లమెంటునకు గల అధికారమును నిరంతరపరిక్షక సంఘముల నేర్పటది వృద్ధి గావించ బూనుట చేతను, ఇక ననేక కారణముల చేతను ఈ రాజ్యాంగసంస్కరణములు కూడ అధికారమును ప్రజాహస్తకము గావించుటలేదని తెల్లమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కేంతవఱకు బాధ్యులు గావించుటకి రను ప్రశ్నకు నివేదికము తృప్తిర మగు ప్రత్యుత్తర మొసంగజాలదనుట నిర్వివాదాంశము. అందుచే ఏది ఆగస్టు ప్రకటనానుసరణ మగు బాధ్యతాయుతప్రభుత్వ ప్రథమాంతరముగ నుండజాలదని భారతప్రజలు వాదించుచుచున్నారు. ఈ విధానమువలన భారత ప్రజలకు బాధ్యతాయుతప్రభుత్వములభించుట కెల్లడల నాటంకములే గానవచ్చుచున్నవి. ఎల్లడలను భారతీయుల యెడల అవిశ్వాసమే వెల్లడియగుచున్నది. కాని యిట్టి విధానమువలన ప్రజల కెట్టిలాభమును కలుగజాలదు. ఈ విధానమువలన భారతీయులకు రాజకీయకార్యాచరణ మలవడజాలదు. కావున స్వయంనిర్ణయసూత్రానుగుణ్య మగు కాంగ్రెసు-లీగు విధానమునందలి ప్రధాననూత్రముల గలిగి, అవసర కాంగ్రెసుసభ వారిచే వాంఛితములైన సంస్కరణములే గాని వేటొండు భారతదేశమున కంగీకృతము కాజాలవు.

జర్మను పాలకుల నిస్సృహ

మొన్నను రాజ్యాంగసభలో జర్మను మంత్రి యిచ్చియుండిన యువన్యాసమునందు జర్మను రాజ్యాధికారుల ప్రవృత్తి గోచరమగుచున్నది. ప్రధానమంత్రి ప్రతి వాక్యమునందును నిస్సృహయు, అహంకారమును వ్యక్తమగుచున్నది. తన వాగ్దాలమునందు జర్మను మంత్రి యువన్యాసహృదయము ముటుగుచు నని తలచినయెడల ఆతడు నిశ్చయముగ పొరపడినట్లు చెప్పువలసి వచ్చును. జర్మనుల వాగ్దోరణివలన మోసపోవుకాలము గడచిదని మే మిదివఱ కెన్నియో

సాగులు నుడివియుంటిమి. మిత్ర మండలివారికి జర్మనుల మంచిచెడ్డలు యుద్ధారం భమునుండియు తెలిసియే యున్నది. జర్మను తత్వ మంతయు లోకమున కిప్పుడు పూర్తిగ పరిచయమై యున్నది. జర్మను ప్రజలకే వారి పాలకుల తత్వ మింకను బోధపడవలసి యున్నది. అదియే లోక కళ్యాణమునకు ప్రధానాంశమని యెంచవచ్చును. జర్మను ప్రజలు శాంతికాముని యుండిరనుట కెంతమాత్రమును సందియము లేదు. ఎవరికైన నట్టి సంశయముండినచో జర్మను మంత్రి యుగన్యా సమువారి సంశయమును విచ్ఛేదము చేయగలను. జర్మను ప్రజలకు సంధి పట్టును గల యభిప్రాయవిషయమై లోకమునకు సంశయభావ ముద యించుట లేదు. కాని జర్మను ప్రజల యభిప్రాయ ములను వారి పాలకు లెంతవఱకు చెల్లించెదరో అని యే భయ మెలగకు అధికమాగ నున్నది. జర్మను దేశ పాలకులు సంధికొఱకు నిష్కల్మష భావముతో యుత్పించినప్పుడుకద వారి ప్రజల సంకల్పము నెఱవేఱుట కవకాశ ముండుట? జర్మను మంత్రి యుగన్యాసమునం దా ప్రయత్న మెక్కడను కాన రాదు. జర్మను మంత్రి భవ యుగన్యాసమునందు యుద్ధమునందు విజయాశ లేదని ప్రజలను ప్రబోధించి యుద్ధమునకు కారణ మైనదైక వర్తమును బలపఱచుటకు యత్నించెను. లోకాధికారము వచ్చిపడు సని అరచేతిలో వైకుంఠము జూపిన జర్మను రాజ్యాధికారవర్తము ప్రజలబోధాటలు నిమిత్తముతమ వరాజయము నీవిధముగ నొప్పుకొని రనితలంపవలయును.

సంధి పట్టును న్యాయాన్యాసవివక్షతను జర్మనుమంత్రి శంకించుటకు కారణ మేమియు నగ వడదు. మాయోపాయములం దారితేరిన జర్మను లితరులను సంశయించుటయందు వివరీతము లేదు. తమ కుట్రలలో బడి నిస్సహాయుల్ని తియించు సంధి చేసికోవలసి వచ్చిన రష్యా రుమేనియా దేశములను జర్మను లెట్లాదరించి తమ న్యాయ ప్రయత్నమును కలపఱచిందియు లోకమెఱిగియే యున్నది. విల్సను మహాకయడు లోకమునకు ముంటావధముగ తెలుపుచుండిన సంధితత్వము కట్ట శత్రుమండలిదేశములందు సంశయ ముండి నట్లు జర్మనుమంత్రి యుగన్యాసము బట్టి యూహించ వచ్చును. దాని విషయమై లోకముయొక్క సంశయ మిదివఱకే నివృత్తియైనది. కాని జర్మను ప్రజల సంశయమును వివృత్తి చేయుటకు విల్సను మహాకయని ప్రత్యుత్తర మక్కరలేదు. అట్లు చేయుటకు జర్మను మంత్రికే యెక్కువ వీలున్న దని మా యభిప్రాయము. ఆ సంశయము విచ్ఛేద మగు వఱకును జర్మను ప్రజలు యుద్ధమునకో సంధి కో సునిద్దులై యుండివలయునని, మిత్రమండలి యుద్ధము ననవసరముగ పెంపొందించుచున్నదని నెపపెట్టుట కిది జర్మనులు వన్ని న మాయోపాయము కాని వేఱు కాదు. జర్మనులు చెప్పినట్లు మిత్రమండలి వినక పోయిన యెడల జర్మనులు రక్షణతంత్ర మవలంబించి చివరవఱకును యుద్ధ ము చేయవలయునని మంత్రి ప్రజలకు నచ్చుకెప్పి యుండెను. జర్మనులు తమ ప్రవృత్తిని మార్చుకో నంతవఱకును లోకమునకు గాని మిత్రమండలికి గాని జర్మనులందు విశ్వాస ముండదు. అట్టి స్థితి యందు వారు చెప్పినట్లు మిత్రమండలి నడుమ కొనుట కలలోని పార్త, జర్మనులందు మానవభావ ము తిరిగి తలయెత్తిన గాని సంధిప్రయత్నముల వలన ప్రయోజనము లేదు. అట్టిది జర్మను మంత్రి రాయబారముల విషయమై తెలిసిన వాక్యము లర్థవిరహితము లని మా యభిప్రాయము.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల!!

దీపావళి పండుగ!

(1845)

ఆంధ్రు లందరును తమ శక్తివంచన లేక పండుగదివసమున బందరు జాతీయ కళాశాలకు కానుకల సమర్పించి, ఆంధ్ర మాతను పూజింపఁ బ్రార్థితులు.

ధర్మస్థానమే యుద్ధమువలన ప్రజలకు కలుగ వలసిన ఫలితాత్మకము. అది సర్వదేశ సమ్మేళనము వలన చేకూరగలదు. జర్మను మంత్రి దాక్షిణ్యాల అభ్యంతరము లుండు సని వాకొనియుండెను. లోక మునం దహంభావము రాజ్యాధికారుల కుండు సంతవఱకును ధర్మస్థానమునకు ప్రతిబంధకము గనే యుండును. జర్మనీ లోక శాంతిని భంగకఱచి స్వల్పరాజ్యములను పీడించుచున్నది. జర్మనులు సర్వదేశ సమ్మేళనమునకు సుముఖులై యుండి నచో వారకారణముగా యుద్ధమును తలపెట్టి యుండరు. మరియు జర్మనీయందు రాజ్యాంగ సంస్కరణములు జరుగు సూచన లున్నవి. కాని నైనికాధికారులు సంపూర్ణముగ పదవ్యుత్పలైన గాని వాని లాభమును ప్రజలు పొందజాలరు. నైనికాధికారుల వంతమును నెగ్గిపవలయు సరియే జర్మను మంత్రి ప్రజలను కోరి యుండెను. రాజ్యాంగ సంస్కరణములను మిషచే జర్మను అధికారులు తమ నిరంకుశమును బలపఱచుకొని యుద్ధమును కొనసాగింప తలచుకొను చున్నారు. లోకమునందు నిరంకుశాధికారము రూపుమాము చున్నది. జర్మనీయందు అది రూపుమాసిన గాని లోకము శాంతిప్రదము కాజాలదు. మిత్రమండలి విజయములే అందుకు లోడ్డును నని విశ్వసించు చున్నాము.

విద్యుత్తంత్రనిర్వాహకులు

ప్రజలు శాస్త్రోపకరణముల ముద్రాగించుట కలవాలుకడన కొలదిని దేశమువందు తన్ని ర్వాహకుల యవసరము వృద్ధియగు చుండును. చెన్నపట్టణమువంటి నగరములందు ప్రజలకు విద్యుచ్ఛక్తి యెన్నియోవిధముల నుపయోగ పడు చున్నది. విద్యుత్ప్రచారమునకు రాగితీగెల నిర్వాహ మవసరము. విద్యుత్ప్రచారసాధనములం దెట్టి లోపములున్నను, వానినుపయోగించు ప్రజలకును, వారి గృహములకును ప్రమాదములు సంభవించును. నగరములందు తెల్లిపోనుకును, ట్రాము వేలకును, దీపములకును, వాకాలకును, యంత్ర నిర్వహణమునకును విశేషముగ విద్యుచ్ఛక్తి వినియోగపడు చున్నది. ప్రతి యింటికని, ప్రతి వీధి కిని తీగెల మూలముననే విద్యుచ్ఛక్తి ప్రసరించు చున్నది. ఆ తీగెల నిర్వాహము విషయమై పాలకులు కట్టుదిట్టములను చేయుట సంభావ్యము. మన రాజధానియం దా తంత్రనిర్వాహము సంతృప్తి కరముగ లేదు. ఆ లోపమును నివారించుటకు పాలకులు సంకల్పించిరి. ఇంతవఱకును సంతృప్తి జ్ఞానములేనివారు విద్యుత్తంత్రులను వేయుచువానికి కావలసిన యేర్పాటులను చేయుచున్నారు. విద్యుత్తంత్రనిర్వాహము విషయమై పాలకులు కఠిన్ నేర్పాటుచేసిరి. అందు క్రమములైనవారే ముందా కార్యమును నిర్వహించుట కర్హులు. అందు జయము పొందినవారికి పాలకులు యోగ్యతా పత్రముల నొసగెదరు. ఆ కఠిన్ చెన్నపురి యందు సంవత్సరమునకు రెండు సర్వాయములు మే, నవంబరు మాసములందు జరుగును. ప్రభుత్వమువారి విద్యుచ్ఛక్తినిర్వాహకారి ప్రాజాపత్యము

క్రింద పరీక్షలు జరుగును. పరీక్షకు రాగోరు వారు ఐదు రూపాయలు దరఖాస్తు సామును చెల్లించ వలయును. పరీక్షయందు తప్పిపోయిన వారి విషయమై పరీక్షా సంఘమువారు నిర్ణయించి విషయములం దొకటి కఠినముగ నున్న దని మా యభిప్రాయము. మొదటి పర్యాయము పరీక్షయందు తప్పిపోయిన వారు సొంపుము వారిచే నిర్ణీతమైన కాలము ముగియువరకును పరీక్షకు వెళ్లకూడదను నియమము పరీక్షాధ్యక్షులకు కష్ట ప్రదముగ నుండును. కావున దానిని తొలగించుట త్యవసర మని సూచించుచున్నాము. ప్రభువు పరీక్ష రాబోవు నవంబరు నందు జరుగును. అప్పటినుండియు పాలకులు యోగ్యతాపత్రములను పొందిన వారిని మాత్రమే కనులందు నియోగించెదరు. ప్రజలబోధాటలులేనిది పాలకుల సంకల్పము నెఱవేఱును. విద్యుచ్ఛక్తి విషయకమైన జ్ఞానమున్నవారు విశేషము కఠిన్ పోయి పాలకుల సకుద్దేశములను సార్థకము చేసి ప్రజల కుపకారము చేయగలరని విశ్వసించు చున్నాము.

కీర్తిశేషంలగు కచాలియాగారు

ఎం. కె. గాంధీగారు బొంబాయి క్రాంతికలపత్రక కీర్తిశ్రావ్యులున్నారు:—

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులగు బ్రాకోనువార్ బ్రిటిషు ఇండియను అసోషియేషను అధ్యక్షులు అహమ్మదు నహమ్మదు కచాలియాగారు కీర్తిశేషులైరిని నాకు తిలకించుట నున తెలుపబడిన దని వాడుటకు మిక్కిలి చింతిల్లుచున్నాను. సాత్త్వికవిరోధకాలమున కచాలియాగారు ఒక్క పర్యాయముగ ప్రజల మన్ననకును విశ్వాసమునకును పాత్రులైరి. 1917 సంవత్సరం జూలై 31-వ తేదీని బ్రాకోనువార్ మసీదు ఆవరణమున జరిగిన మహమ్మదీయ బహిరంగసభలో నుపన్యసించిన ఉపన్యాసములలో కచాలియాగారు ఒకరై ఇట్లు ఉపన్యసించిరి:

“నాకెరస్సు ఖండింపబడినను నేను ఎన్నడును ఏమి యాటిక్కు రిజిస్ట్రేషను ఆప్తుపతలంచను. నన్ను దానత్యము నకు దెచ్చుకట్టి కర్ణాటికి లొంగుట పాపమనవ్వమును అగౌరవమున కలిగించును. 8 సంవత్సరములు, ఒక్క విధముగ చెప్పుటకైనను చివటకైనను కష్టముగనుండునట్టి కష్టములు పొందుటకు ఇసుమంలైనను అయిద్రుతు సూచింపనివారిలో కచాలియాగారు లొకరుగ నుండిరి. ప్రజానాయకులు చేసిన భయపడక తమదేశమునకు గౌరవము తెచ్చుకట్టి కార్యమునైనను గావించుట శ్రేయస్కర మనెను వారిలో కచాలియాగారు లొకరుగ నుండిరి. కడుదీడలే పూర్వపు సౌఖ్యముల నన్నిటిని విసర్జించి రాత్రిబునకు కడేపీక్షతో తమదేశము కొఱకు పాటుపడిరి, తలుచు మహమ్మదీయులకును మ్రొందపులకును కయ్యములు జరుగుచుండెను. కచాలియాగారు అన్ని తెగలవారిని నిష్పక్షపాతముగ మామయండెడివారు. మొత్తముమీద కచాలియాగారు తమంతట కామే వృద్ధిలోనికి వచ్చిరి. వీరికి ఆక్షరజ్ఞానమే లేదని చెప్పవచ్చును. కాని వీరికి కలిగియుండినంత లోకజ్ఞాన మితమైతదయ కలిగియుండ లేదని చెప్పవచ్చును. వీరి భవనము కలిగియుండిన పాశ్చాత్యుల విశ్వాసమును మంచినమును వీరు పొందిరి. వీరి ఆత్మకు కాంతి కలుగుగాక!

ధిల్లీలో విద్యార్థములకల వరము లధికముగనుండుట:— ధిల్లీనగరమున వ్యాధి చాలపాత్రుగానున్నది. త్వరలో కొంత వరకైన తగ్గినగాని సంస్థానాధికారులచేతను జరుగుట కవకాశ ముండెను. సిమ్లాలోనూడ నివ్యాధి చాలచుండి యదోగ్యగులకు సోకినది. ఇండియాకొరిసమువారి కార్యాలయమున సిమ్లానుండి ధిల్లీకిపోవుటలో వాల్యము కలుగవచ్చును. ప్రయోజనములను చాలవరకు నిలిపివో వ్యాధివ్యాపించుట తగ్గినని యూహించబడినది. అలహాబాదులోనూడ వ్యాధి కనబడినదని పయినిత్యత్రిక వ్రాసినది.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతుల విజయము)

ఇంట్లోను

జర్మను అధినివేశములు.

లండన్, అక్టోబరు 23:—లండన్లో ఆస్ట్రేలియా న్యూజీలాండు క్లబ్బులలో జరిగిన విందు సందర్భమున జర్మను అధినివేశములను గురించి బాల్బరూ గారు సాదించిరి. ఆంగ్లాసామ్రాజ్యపు రాకపోకల మార్గమును నిరోధింపఁజేయుటకు సుందరతెను. అధినివేశములను మరల నిచ్చివేసిన సవరణ సమగ్రపుకొరతములను వారుగడంగరము కేమి చూపినారు. దీనికి సరియగు ప్రత్యుత్తరమే లేదు. అధినివేశములను జర్మనీయ్యకు ఎన్నటికిని గూడ మందిగాదు. ఇది స్వాధీనతను సద్భావముగాదు. సామ్రాజ్యసైన్యమున కిది ప్రధానాంశము. సామ్రాజ్యమునందలి వివిధదేశముల రాకపోకల మార్గములను నిరోధించుట నిరోధ మెన్నటికిని కలుగ గూడదని బాల్బరూ గారు రిసరి.

లండన్, అక్టోబరు 23:—శత్రుసంక్రమణలో కరవుతములకు పంచివెట్టినందులకు బ్రిటిషు వైమానికులు ఆస్ట్రేలియాను చుట్టూ అంతకంటె కఠినముగా ప్రతిక్రియలు జరుపబడునని ఆస్ట్రేలియనులకు తెలిపినారు. కావున సభలో జోయికోనుక హిప్పగారికి హోపుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

17 వ తేదీన ఈవనింగు స్టాండర్డుపత్రికకంపెనీ కలిసి వార్తకు తామే ఉత్తరవాసులను మిల్నరు ప్రభువుగారు సాదించిరిని పోషగాగు డేవిడు డేవిడుగారికి ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

లండన్, అక్టోబరు 23:—సాంఘికప్రతినిధి హెర్డిలు మకా గారు విడుదల చేయబడిరి.

బంసీలను మార్పుకొనుట

లండన్, అక్టోబరు 17:—వేయవంది తులక్కుబందీ లలో బ్రిటిషు వాణిజ్యి స్కాల్బానావ పోవు చున్నదని యు బ్రిటిషు బంసీలకు తక్షణము ఆస్ట్రేలియాగారివారు మార్పు చేసిన పక్షమున వారికి వలయు ఆహారపదార్థములను గూడ తేలదుచ్చువనియు, టర్కీ ఆస్ట్రేలియా హంగరీవారికి తెలియజేయబడెనని కావున సభలో హోపుగారు క్యాబెండ్రిఫు గారికి తెలియజేసిరి. స్మిర్నా దగ్గర తులక్కులు వేయవంది బ్రిటిషు వైమానికులు (చుక్కలు) పోగుకేయించున్నారు. వీరు బ్రిటిషువాకుల సరిపోవును. బంసీలుగ గొనబడిన తులక్కు వైమానికులకంటె సమానముగ బ్రిటిషు, ఇండియను వైమానికులు 18 మాసములవైపుండి తిరిగి స్వాధీనములో నున్నారు. వీరిని తిరిగివారు వదిలి వెట్టునది తెలిసి తక్షణము తెలియజేయవలయునని ప్రభుత్వము గోరితి.

ఇండియను యువపదార్థలయందు చిరకాలము పనిచేసిన విఖ్యాతిగాంచిన 40 ప్రెజెంటు రాబర్టు అస్కాటు గారు మృతిచేసిరి.

బ్రిటిషు సాకాశము

లండన్, అక్టోబరు 23:—వెస్టెండులో 152000 టన్నుల బియ్యము సాకాశము నుండిపోయినది. మిశ్రమందలి తిరుగ్గోళమువారి సాకాశము కలసి 88000 సాకాశము పోయినది. 1916 సంవత్సరము కంటె ఈ సాకాశము తక్కువగ ముంచబడినది. వెస్టెండు 80 తేదీతో ఆంగ్లేయుగ మూడుమాసములకు 998000 దీనికి పూర్వము ఇదే కాలమునకు 984000 టన్నుల సాకాశము నుండిపోయినది. గతసంవత్సరములో ఈ కాలమునకు 1500,000 టన్నుల సాకాశముపోయినది.

తమ శత్రువాకులను ప్రభుత్వనియోగాధము కొంత వంది సమర్పించిరి. ఇంట్లోని అంతర్గాములచే ముంచబడినది. అందుచే వీరశత్రుమును పూరించుటకు ప్రభుత్వవాకులను విక్రయించి స్వంత సాకాశములను భర్తీచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరిని వార్తా ప్రచారకసంఘమువారు ప్రకటించిరి. ఈ తీర్మానమునకు ప్రస్తుతము యధావసరమునకు పురయోగించబడుచున్న సాకాశ కట్టిప్రతిబంధక ముండబాలదు.

సాహసకృత్యములు

యధమున విక్రమముతో పోరినందులకు తెప్పి నెంటు ఎల్. డబ్ల్యూ స్టీగర్డుగారికి మిలిటరీ క్రాసున్న, కార్మిగులు డేవిడు హంటరుగారికి విక్టోరియా క్రాసును చిరుదములుగ నొసంగబడినవి.

మిత్రమండలి రాజకీయవేత్తల సంఘము.

లండన్ అక్టోబరు 24:—తాత్కాలిక సంధి మరతులను గూర్చి అధినివేశములవారి భావములను దొరతనమువారు తెలిసికొనుచున్నారు.

రాజకీయవేత్తల సంఘమున యూరోపులో ఆమెరికా రాజనీతిజ్ఞులగుకల్లులు చూచుచు నాయకుడుగానుండును. ఈ కారణముననే రిడింగు ప్రభువు ఆమెరికాకు వెళ్లుటమాని వేసెను.

స్మిర్నాగవర్షముగారి పంచాయతీ.

లండన్, అక్టోబరు 23:—మిత్రమండలిలో ఒడంబడికను జేసికొనుటకు అక్టోబరులో స్మిర్నాగవర్షముగారిచే పంపబడిన పంచాయతీవారు ఎకరితోను సంప్రదించకయే తిరిగి వచ్చిరి.

క్రీలు పార్లమెంటు సభ్యులుగ నుండుటకు వీలగు నటుల నిబంధనలకు తక్షణము జేవవలయునని కావున సభలో 274 మంది ఆవకూలముగను 25 గురు ప్రతిపూలముగను ఒక తీర్మానమును చేసికొనిరి.

తాత్కాలిక సంధి మరతులను మిత్ర

మండలి ఒప్పుకొనుట

లండన్, అక్టోబరు 23:—తాత్కాలిక యధాసంధి సానుకూలముగుటకు వలయు మరతులను మిత్రమండలి ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించి రని రూటరు తెలుపుచున్నాడు. సహద్రాధికారము గూర్చి వీరు చాలబట్టుదలతోనున్నారు. తగిన అభిప్రాయాలకు గోరుచున్నారు. తాత్కాలిక సంధి కోరుటకు పూర్వము జర్మనులు అక్రమించుకొనిన స్థానములను జర్మనులు భారీ చేయవలయు ననుమరతు మొకదానినే విల్సను గారెప్పుడును ఊహించియుండలేదు. కాని జర్మను లిట్లు వాదించుచున్నారు.

లండన్, అక్టోబరు 24:—ఉధయ వైశ్యమవారికిని తాత్కాలిక సంధినిగూర్చి చర్చించి ఏర్పాటుగాంచుట కవకాశ మియవలయు ననియు ఏవో ఒకస్థలమును, కాలమును నిర్ణయించుటకు విల్సను గారికి ఆర్డర్లతో మోకల్లన దని జర్మను ప్రతిక ద్విత్యాక్షుగ వాదించుచున్నది.

మీ ఆగ్నినువెన్ను మృతి సుందినది. ఈయమ నావికులకు విశ్రాంతిస్థానమును నెలకొల్పినది.

ప్రాన్సు

విమాననష్టము.

లండన్, అక్టోబరు 17:—జూడు నెలారంభము మొదలు నెవ్రెయ నెలారంభముకు బ్రిటిషువారు 1443 విమానములను నాశనము చేసి మరి 558 విమానములను గడ్డపరిచిరి. 663 బ్రిటిషు విమానములు గడ్డమైరి. బెల్జియములో 12 పెద్ద శత్రువిమానాల లాక్రమించబడినవి.

జర్మనుల రక్తసిలనము.

లండన్, అక్టోబరు 22:—బ్రూకెసుండి రూటరులెభకు డిట్లు తెలుపుచున్నాడు.—రషియనులు అతిక్రూరుముగ బాడబడిరి. బెల్జియనులను అతిభూరముగ జూచిరి. వారికెరికిని రషియను వరినర్జునుగాని, జారు మరణముగాని, బెల్జి సంధి సమాచారముగాని తెలియజేలేదు.

లండన్, అక్టోబరు 23:—ఘెంటు భారీచేయ బడుచున్నది. ఆఖర పడమర కాల్యగుండా తెలజాలికు పోవుచున్నది.

శత్రువుల ప్రబలనిరోధము

లండన్, అక్టోబరు 23:—నెకు బ్రిటిషువారు ప్రబల నిరోధము చవిజూచిన రూటరు తెలుపుచున్నాడు. 12 మైళ్ల రంగమున శత్రువులు 9 ఫటాలములను సమహ్వారి. బ్రిటిషు ముట్టిడి ఆరగంటకు ప్రారంభముగుటకు పూర్వము శత్రువులు ప్రతియుద్ధ ప్రయత్నములను జేసిరి. రణరంగము దంతులను 12 మైళ్లు విజృంభించివారము. హోనులో ముగిసిన మున్ను ఉన్నత ప్రదేశమును చేరివారమును 2 వేలకంటె ఎక్కువగ బండిలను గొంటిమి. లీక్యావారు తూర్పుగ అక్కకు పడమరనుండి బయలుదేసే పంక్తిని చేరివారము. అచటనుండి లిమపు అటవిసూడ పోయివారము. ఇక్కడి క్రొయిస్సు భూరెయిను రోమియన్సుకు తూర్పుగ నున్నది. రెస్టిను అటవికి నైరుతిములనున్న బ్రూవాయిని పట్టుకొన్నారము.

పెల్లు పడమటిగట్టును చేరుట.

లండన్, అక్టోబరు 23:—బ్రిటిషు శిబిరమునుండి రూటరు విశేషుడు డిట్లు తింతింపివాడు:—మధ్యాహ్న మగునకి 12 మైళ్ల రంగమున 3 మైళ్లులోపుగ చొరబడివారము. పెల్లుపడమర భాగముగనున్న రెయిస్సును అటవికితూర్పుగ చేరివారము.

లండన్, అక్టోబరు 23:—పెల్లుకాల్య ఉపకాళి సంక్రమణగర్జన జరిగినయుద్ధమున 3, 4వ ఫటాలములు పాల్గానెనని రూటరు విశేషుడు తెలుపుచున్నాడు.—పారిపోవుటకు ప్రయత్నించుచున్న శత్రువులకు ఆ ప్రదేశములకే ఈముట్టిడి జరిగెనని తెలియుచున్నది. ఉదయము పొగచుంచు ముయుమండగ ముట్టిడిని ప్రారంభించివారము. శత్రువులు అతి ముండిగ పోరుచున్నారు. నెల్లెల్లికీతూర్పుగ స్కార్ప్రీ మొదటి సైన్యము వాటిరిది. నుంగుతుపోవుచు నేయుండెను. ప్రభు, ద్వితీయ దశములను, బెల్జియముదశమును శత్రువులనిరోధమును విస్తారముగ ఎదుర్కొనవలసి నుచ్చుచున్నది.

నూతనావస్కందనము

లండన్, అక్టోబరు 23:—వేటియుదయము ప్రారంభమైన దని హేగుగారు వెలియజేసిన నూతనావస్కందనము ఆరు మైళ్లరంగమున సాగినది. రణరంగమునం దంతటకు ఒక మైలు నుండు కేగివారము. వెక్కుగ్రామములను బట్టుకొన్నారము. శత్రువులు తీక్రముగ నిరోధమును జూపుచున్నారు.

శీతకాలపుయధము.

లండన్, అక్టోబరు 24:—ఆమెరికను శిబిరములనుండి రూటరు విశేషుడు డిట్లు తెలుపుచున్నాడు.—శీతకాలమంతను జర్మనులు ఘోరముగ పోరలనియుండును. వారికి ఊపిరి తిరుగి నీయును. వైనిలలనుగాని, సరఫరాలనుగాని తెచ్చుకొనుటకుగూడ వీలులేకుండ జేసెదము యధమును సాగించుటకు పడమటిరంగమున అంకకత్వ ముండబాలదు.

పరామర్శ వెళ్లమును బట్టుకొనిరియు 200 మందిని బంధిస్తుముగ మెన్సర్ రనియు బ్రిటిషు బెల్జియను ప్రతికలు తెలుపుచున్నవి.

లండన్, అక్టోబరు 24:—గతరాత్రి పరామర్శలు ఇట్లు ప్రకటించిరి:—ఎయిసుకు తూర్పుగ వోజియన్ను ప్రదేశమున తీక్రముగ పోరు జరుగుచునే యున్నది. జర్మను లెరాక్ గ్రామముట్టిడియు వాండికి తూర్పుగ నున్న ముట్టిడియు ప్రతిపాత మునన్నబడినవి. ఓల్లీ, గ్రాండీసుచున్ను బోలే మెమరీయు ప్రముఖ బట్టుకొన్నారము నెల్లెల్లికీ రంగమందరిటకు ఫిరంగులతోను, ముఖిరంగులతోను గొప్పపొరు జరిగెనని బెల్జియను ప్రతికలు తెలుపుచున్నవి.

లండన్, అక్టోబరు 24:—ఆమెరికనులు ఇట్లు తెలుపుచున్నారు.—శత్రువు తంత్రప్రబల నిరోధమును జూపినను మేము వెళ్లముకు త్తరముగ ముందుకేగివారము. మ్యూజుకు తూర్పుగనున్న బెల్జియను అడవిని బట్టుకొన్నారము. డెట్రేసు, వాల్లీ అడవులలో చొరబడివారము. 100 మందిని బట్టుకొన్నారము. మ్యూజుకు పడమరగనున్న బ్యూతివిల్లిసంతను వశపరుచుకొన్నారము. 75 మందిని బండిలగు గొంటిమి. 8 మరఫిరంగులను స్వాధీనము జేసికొన్నారము. గ్రాండుప్రీ కు త్తరముగ విషమ యుద్ధము జరిగినది. రణరంగమున దంతటకు శత్రువులపోరు భయంకరముగ నుండెను. 15 శత్రువిమానములను ఫిరంగులతో గాల్చి నేలగుల్చివారము. ఆరు ఆమెరికనువిమానములు కనిపించుటలేదు.

వరానువాద జీ విస్తరించుట.

లండను, అక్టోబరు 24:— ఓయిజీరంగమున ఓయిజీ పీరియట్లను ఫిరంగు లభింపగా కాలపడినది. కాలూరి యను దూరదేశమున కుత్తమున మేము పురోగమము సలిపి మాపజ్జిరి వెనుకొనగలగు విస్తరింపజేసితిమి. తూర్పున మొక్కయ్యోరు రిచిగోరు సమీపమున నున్న అడవిని పట్టుకొంటిమి. 150 మంది మానకమేరి. పీరిసోచీయెద్ద తీవ్రముగా పోరుకొనినది. మేము సోచీతూర్పుగట్టును నీడీకోమిట ప్రాంతభూమిని ఆక్రమించితిమి. ఓయిజీరంగమున ఇరువీసులవా రును ఫిరంగులనుకాల్చిరి. మొదటిసేస 17-18 తేదీలను 81 ఫిరంగులను 100 కందకములమోర్తలను చాల ఇకరఫిరంగులను 700 మరఫిరంగులను పట్టుకొనినెను.

బ్రిటిషువారి ఆంగ్లమునము

23-వ తేదీ యుద్ధమున ఆంగ్ల సామ్రాజ్య సేనలు సాంబరు కాటానకు మెట్టువడికిన నడుమ వెల్సెనేనుకు దక్షిణమున కలపడెను. శత్రువులు తీవ్రముగా నెదిరించిరి. పకలంతయు మేము పురోగమము సలిపితిమి. మాపదాతులు శత్రుపక్షిని పూర్తిగా చీల్చి పొమ్మెలు గ్రామమును రోమెనను అడవిని ఆక్రమించిరి. మడితట్టున శత్రువు లెదిరించగా కరిమిలిమి. పడమటను మేము బూరియును నాక్రమించితిమి ఆంగ్ల సేన హార్పిసు నదిని దాటి వెళ్లెను నాక్రమించెను. ఉదయమున మూడు మైళ్లవరకు శత్రువుల స్థానముల నన్నిటిని నాక్రమించి చారిరి తిరిమితిమి. బోయిసులు ఎర్రాకుగట్టకూడ నాంగ్ల సేనలు పురోగమమును సలిపెను. రిక్తి మైళ్లు నడచి బోయిసెను నాక్రమించెను. హార్పిసునదితేవుల నాక్రమించి మెడిజెను గ్రామమున ప్రవేశించెను. వారు న్యూవెల్లీ సమీపమునకే గ్రామము కడ స్థిరపడిరి. ఉత్తరమున ఎస్కరుమేను మాపకమైనది. మేము వెల్సెనేనుకు పట్టుకొని పురోగమము సలుపుచున్నామని బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

విమానముల చాడి.

23-వ తేదీని మెట్టుసాల్లను ఇకరదారులచేత బాంబులను వేసితిమి. చాలవోట్ల నష్టముకలిగినది. 4 శత్రు విమానములు నష్టమైనవి. ఒక బ్రిటిషువిమానము కనబడలేదు.

బృహత్ లాఘవము.

పీరిసోచీయెద్ద మాక్తి దక్షిణమున నొకవంతెన మొగనువదలితి మని జర్మనులు తెలిపిరి.

వెల్సెనేనుకు పడలుట

హాలండు సరిహద్దు మొదలు వెల్సెనేనుకువరకు జర్మనులు నీటిమాగ్గులనుమాటున విడిచిరి. పరానువారు లెండు వోట్ల లెనుకుదాటిరి. బ్రిటిషువారు మెట్టుత్రొవెనెద్ద కుంతెనముగా నేర్పరచిరి. లోర్నీ సగమునుట్టుడింపబడినది. వెల్సెనేనుకు శత్రువులు వదలిరి. జర్మనులు మ్యాజాకు పోయిసో బ్రూసెల్సు, అంటునన్న దక్షిణవెల్సెనుకు బొగ్గుగనులు పోవుట సంభవించును. పీరిరంగమున 7 డివిజనులు పరానుసేనను తలపడి పారిపోయెను. జర్మనీవారు నేనలుగూడ తోడ్పడెను.

వెల్సెనుకు వైసెలుకు కదలుట

వైసెకోవోగ్గులు వెల్సెనుములోను జర్మనీలోను నిర్మించిన వెల్సెనుము తటస్థదేశముల నందరిని కదలుటకు వెల్సెనుము జర్మను గట్టురు వారను ప్రాల్మనుమేను ఆహ్వానించెను.

అమెరికా

యన్ టైల్ డెడ్డు స్టేట్సు-వెస్టర్ను దిగ్గోగ్గులను సందర్శమున 80,000,000 అమెరికనులు క్రిటిషువాదాదేశము మిత్రమరదలి కొన్నవలె సుసహాయమునకు ఎంతయు గొనియాడుచు తమ కృతజ్ఞతనుజూపుచు నకలైక్యసంపదలును కిలుగుగాక యని గోమచు ఒకతీర్మానమును ఉపసాదించిరి.

ఆస్ట్రీయా.

ఆస్ట్రీయాలో జర్మనురాజ్యము. ఆమెష్టబడం అక్టోబరు 24:—ఆస్ట్రీయాలోని జర్మనులు ప్రత్యేక రాష్ట్రము నేర్పరుచుటకు నిశ్చయించిరి.

హాలండు

హాలండు-మెట్టు. లండను, అక్టోబరు 22:—మిత్రులందరి సేనలు మెట్టులోనికి ప్రవేశించిన సందర్భమున మెట్టు ముఖముకు పరిపాలించుధి కారమును హాలండువారు కనీయముటకుల హక్కును మిత్రులందరినా లెన్నుకును స్థిరపరుపలేదు. ఇప్పుడు మిత్రులందరినా నిర్ధారణముగా తెలుపబడిన సయము వచ్చినచని పరాను పక్షము వ్రాసినవి.

బాల్కన్సు

బందీలు-కొల్లపెట్టబడిన సొత్తు లండన్, అక్టోబరు 22:—సృష్టించు పుత్రికలు ఇట్లు ప్రకటించుచున్న యిం-మాపురోగము సాగుచునే యున్న యది. ఇతెకు మోచిబజారు సావ్యాలనుండి శత్రువులు మరలింపబడిరి. 1500 మందిని బందీలుగా గొనిజిమి. చాలవరకు రణసామగ్రినిగూడ బట్టుకొన్నారము.

బుకోవింకు వశమగుట.

లండన్, అక్టోబరు 24:—తూర్పు గంగయగున్న పరాను ఇట్లు తెలిపిరి:—తీవ్రముగా పోరు జగిసివడప ఆలెస్సెనాటజుకు ఈశాన్యముననున్న బుకోవింకుభాగమును స్వేచ్ఛుచు నులు పట్టుకొనిరి. మిత్రులందరి వైఖ్యములు జయింపబడుచు వాయవ్యముగా నున్న బోయగనులను చేరినవి.

స్వీయనుల పురోగమము.

లండన్, అక్టోబరు 23:—తూర్పు గంగయగున్న పరాను ఇట్లు తెలిపిరి:—దామ్యాబుకర్గ లాంపలంక దగ్గర శత్రువాకను పట్టుకొన్నారము. శత్రువోగము ప్రబలముగా నున్నను ఆలెస్సెనాటజు కుత్తముగా నున్న స్వేచ్ఛుచులు ముందుకేరి. పరాసేనకు తూర్పుగా నున్న ఆర్మీకదళములు శత్రువుల సామాను బట్టుకొన్నవి.

తూర్పుమ్యాసిడోనియా విధ్వంసము.

బల్కన్సు దురాగతములు. లండను, అక్టోబరు 23:—తూర్పు మ్యాసిడోనియా యంతయు గ్రీకులచే ఆక్రమించుకొనబడినది. శత్రువుల బారి నండి విముక్తిగాంచిన పక్షములు నిర్జనప్రదేశములగా నున్న యవి. డెఫరిస్సానలో నున్న 12వేల మందికి ఇప్పుడు 2వేల కనిపించుచున్నార పీరు జీకర్చుములవలె నున్నారు. యుద్ధమునకు పూర్వమున్న సంఖ్యలో 8వేలకు ఇప్పుడు తూర్పు మ్యాసిడోనియాలో గ్రీకులసంఖ్య 8వేలు. ఒక మూల దారుణముగా అన్ని వ్యాలులు కురుముచుండ స్త్రీలు కుర్చులులను భద్రపరుచుటకు విరియోగింపబడిరి. తూర్పు మ్యాసిడోనియా కంతకును ఎవరో కొలదిమంది స్త్రీలు, పిల్లలుమాత్రము మానభంగము నొందలేదు. తదంతగులకు శత్రుభండనమొక్కనారు. పురుషుల నందరిని బల్కన్సు పరదేశముల కింపిజేయుటయే గాక యుద్ధమున కుపయోగించుచారి నందరిని బల్కన్సువైఖ్యమున జేర్చుకొనిరి.

బల్కన్సుల అసాదరణ.

లండను, అక్టోబరు 22:—బల్కన్సుల కక్షాను ఆక్రమించుకొన్న కాలమున వీరి అసాదరణాలన 17000 గ్రీకులు చని పోయిరిని అధికారులు తెలుపుచున్నారు.

30,000 సర్వీసులునై నికులు మృతినొందుట

లండన్, అక్టోబరు 23:—బల్కన్సు 50 వేలమందిని బందీలుగా గొనిరి ఇందులో 20 వేలుమాత్రము ఎట్లో బ్రతికిరి. తక్కిన 30 వేలును బల్కన్సు అసాదరణాలన మడిచిరి.

జర్మనీ

జర్మను ఛాన్సలరు ప్రసంగము. కోపకుపోయెను, అక్టోబరు 23:—సంధియున్నము లెంతవరకు సఫలమైనదోయి కొంతసేను వారివలన వినుటకు జర్మను దేశీయులందరు నాతుకతో నున్నార న్యాయముతోగూడిన సంధియా జరిమితోగూడిన సంధియా అను ప్రశ్నను వెనెడెంటు విల్లుకుగారు తెచ్చిరి. వాకి రుమాభావము అనునకు ననే తేలవలెను. యుద్ధమే కర్తవ్యమైన కడవరకును పోరుటకు మనము సంసిద్ధుల మగుదుము. న్యాయముతో గూడిన సంధి యందులేని జర్మనీకేతపు భాగస్థిని నిర్ధారణము కావలెను. మీ నాగ బలమువలన స్థితి తేల్చెదవు. సభలో చర్చించుటవలన నది ఏమేకనన్నవి. విజయముల కలవాటు పడిన వీర్యవతులకట్లు పరుల దయా లేకమునకు ప్రాత్రులు కావలసికన్పుట చాలకష్టముగాకండుట సహజము. వెనెడెంటు విల్లుకుగారి మరణుల కంగీకరించుట మన శత్రువుల తీర్మానముల కంగీకరించుటయే యగుచుండగా అపరాధము న్యాయస్థాన మనిన భయపడికట్లు మన శత్రువులు సర్వదేశ సమ్మేళనమున కేల భయపడుచున్నారో తెలియజాలకున్నాను.

సమ్మేళనము.

సమ్మేళనాధికారమునక నేమి వ్యక్తి దేశాధికార పరిత్యాగమునకు. వ్యక్తిత్వ ప్రకటనమును గోల్పోవుటకు ప్రతి

పూలురు వెక్కొనుచురు గాని అది హానికరము. న్యాయవిజయము నంగీకరించుట అపవిత్రవారకము. కాన దేశీయుల విజయమున ననామును వదలుటకు సంసిద్ధులు కావలెను.

నియోజక సంస్కరణములు.

సామ్రాజ్య భావమునందు ఛాన్సలరుకు రిచిస్ట్రారుకు సమాన బాధ్యతలుగను. అల్బాను లార్డులకు స్వతరిహాల మియ్యబడును. ఇందులకోక కానక ముపసాదింపబడినది. ఆకానములన యుద్ధమున సంధిని నిర్ధారణచేయుటకు ప్రజాప్రతినిధి సంఘముగ రిచిస్ట్రారుకు సమాన బాధ్యత వీర్చుచుగాని సమ్మేళన మేర్పడి రహస్యసభులకు రద్దుపరచువరకు నీది జరుగ నేరదు. వైరిక పరిహాలము విరమింపబడినది. రాజకీయ నేరములకు శిక్షింపబడినవారు క్షమింపబడిరి. కెయిజురు గారే ఈవిగ్యాలులను నూచించిరి. ఈ మాన్యులను గూర్చిన విచర్యను వినుటకు సంసిద్ధులము. జర్మను ప్రజలకు రాజకీయాధికార మొసగుటకు ప్రభుత్వ సంబంధులందరు నంగీకరించిరి. మనసేలు ప్రశంసనీయుముగ పోరుచున్నవి. ప్రజలు శక్తివంతుల తేకుండ సర్వవిధముల తోడ్పడవలె నని ఛాన్సలరు నడిచెను.

లండన్, అక్టోబరు 23:—గత విజయములను బట్టి రిచిస్ట్రారులో జాతియోధాభావస్వరూపు డగు హార్ డ్రైస ముక్ గారు చాక్ సెలరును అనుసరించి సాగ గామికస్థితినిగూర్చి అజైత్యముగా వర్ణిరి. సముద్రముట్టి పోవులొప్పు అంతగా మలను కట్టివేసినంతలకు పూర్వవార సాంప్రదాయకుడగు హార్ వెస్టర్నగారు చింతించిరి. విడివిడపెట్టబడిన పక్షములకు తాము రిగులపెట్టలేదనియు, మిత్రులందరి క్షంస మొనర్చెననియు యుద్ధకుంఠి వాక్సేతు గారు తెలియజేసిరి. జర్మనులు ప్రజలను తమతో గొంపొలేదని మనము తెలిపినారు. వైరికుల దురాగతములు మనకు తెలిసినపుడు వారిని మనము శిక్షించినారు.

లండన్, అక్టోబరు 23:—రిచిస్ట్రారులో చాక్ సెలరు గారి యుపన్యాసమును విచర్చించిన పిదప అందరును ఏకగ్రీవముగా చాక్ సెలరుగారి ఉపన్యాసమును ఆమోదించిరి.

ప్రధాన పంచాయతీ దారులు.

లండను, అక్టోబరు 23:—జర్మనుల సకలప్రత్యాక దౌర్జన్యములను నిర్ధారణజేయుటకు తటస్థదేశీయుల పంచాయతీకి అధ్యక్షుడుగా బ్యాంకోలాకెనగారు నియమింపబడిరి. బ్రూసెల్సులో వీరు రాజకీయకాళుకు అధ్యక్షులు క్యాబెనెటానిని చంపివారిలో వీరు ప్రధాననాయకులు ఆమెకు చంపవలదని ఎన్నిమాటలు మొరలిడినను ఆంకించినసామను పోయినవారు గారు.

జర్మనుల సకలప్రత్యాక దౌర్జన్యములకు తటస్థదేశీయుల పంచాయతీవారు బ్రూసెల్సులో నివాసం సత్తనని తెల్లనలో ప్రకటించబడినపుడు అందరును ఆశ్చర్యము కల్గినది.

టర్కీ

క్రొత్త మంత్రివర్గము.

లండను, అక్టోబరు 18:—జర్మనులు లేరమాదరిగిగ నే కాన్స్టాంటి నోపిజులో క్రొత్త నేర్పడిన ఇజెటుచానుగారి మంత్రివర్గమువారు మిత్రులందరితో లేరమాచుచున్నారని రూటుకు తెలుపుచున్నారు.

తుర్కము-లు కలవరపెట్టబడుట.

లండను, అక్టోబరు 16:—జుమ్హు, ఇర్కెకనదురు కురుమ్ముల రాకపోకల కుక్తిరి ఆర్మీనియను జనము ఆండనీకు కలవరపాచి చికాకొనెట్టుటకు రాజకీయ వాడుక్యుగమున నుండి లోర్నీ సేనలు తుర్కముల కురుమ్ములకు వచ్చినది.

నోటీసు.

ఇందువలన సకలమైనవాకి తెలియజేయునదేమనగా:—

(1855)

వెలవాడలో కేట్ మెసగు ఎస్. ఎం. అబ్దుల్ కరీం జేగ్ అంతుసన్న అనే కంపెనీలో నేను భాగస్థులముగా నుంటిని. ఇప్పుడు ఆకంపెనీ డిస్సాల్వ్యుకాబడినందున 22-10-18 తేదీ వందు “మెసగు ఎస్. ఎం. అబ్దుల్ కరీం జేగ్ అంతుసన్న” అను కంపెనీ నేనున వ్యాపారము చేయుచున్నాను. వాతో వ్యాపారము జరుగదలచినవారు సదరు అడ్వెను ప్రకారము ఉత్తములు వ్రాసువలయును.

వెలవాడ } పాదాగరు పరమావర్తము
28-10-18 } ఆనుజ్జూ జేగ్.

విద్యాశయములు

ప్రెస్సిపాలు ప్రాతముగారి యువవ్యాసము

మొన్నటి దినము తిరువనాపల్లియందు సమావేశమైన మండల విద్యాసభకు తుంభకోణము పర్యవేక్షకాధికారులు ఆర్. ఎం. ప్రాతము ఎం. ఏ. గారు సభాధిపత్యమువహించి విద్యాశయములను గురించి గంభీరపర్యాయము నిర్వహించిరి. వారి యువవ్యాసములోని ముఖ్యభాగములను ముద్రించుచున్నాము.

దేశాభ్యుదయమునకు కావలసిన రాజకీయ సంస్కరణములను గురించి మనకు కావలసిన విషయములను రాజకీయ కల్పితజ్ఞు డీయగుట. క్రొవత్తమును నడపుటకు కావలసిన పరికరముల మూల్రమాదియవలెను. వానిని సేకరించుటకు మనమే అర్హులము. ఉపాధ్యాయుని కార్యవిధానమే దేశాభివృద్ధికి పుధాన సోపానమైనయెడల అతినిష్ఠితిగతులు చాలా పురుగుమరలవలసి యుండును. దక్షిణ హిందూస్థానమున ఉపాధ్యాయులకితిగతులచూచిన ఎంతయు విచారముగ గలదును. ఓదొక్కొక్కరి గొప్పగనో సంపాదించుకొనుచుండియుక న్యాయవాది వరుంబడి యుండేవనూ, పాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయుని కీయబడుచున్నది. రివిన్యూ గుమస్తాలకిచ్చు శంకజీతము అతిని సహాయోపాధ్యాయుల కీయబడుచున్నది. చిన్ని తిరుగుట ఉపాధ్యాయుల జీతము వంటపాఠశాల, బంట్రోతుల కీయబడునంత ఇచ్చుచున్నారు. పంటపాఠశాలకు ఎటువంటి నోకయెడల తమకు వచ్చుజీతమున కన్న కొద్దిగనో గొప్పగనో సంపాదించుకొనుచున్నాడు. అంతయోగ్యతయైనను మన యుపాధ్యాయులకు ప్రకృతిమలేను.

ఒక్కవిషయమాలించుచును. మనవృత్తి సామర్థ్యలవాకర్షించునదికాదు. ఇచ్చట సమావేశమైన వారిలో నెవరు లను పరిశీలించిన యెడల దేశాభ్యుదయమునకు ముఖ్యభాగములగు యువకులవద్దించుటకు మీరు నడుముకట్టి యీ వృత్తి యందు చేరినా మని యెన్నటికిని చెప్పాలదు. ఇందువలననే విద్యాశాఖను సంస్కరించి నూతనమార్గముల ప్రోత్సహించుట కంతయుకన్వరించుగా నున్నది. ఒకవ్యాపార కార్యాలయము తమకు వచ్చుపాధిచాలన బట్టి యుద్యోగులకు తగిన జేతనము లిచ్చుచున్నది. ఇది ప్రభుత్వమునకు అనవర్తించగలదు. నిజముగా ప్రభుత్వమువారే విద్యాశాఖ వద్దించి సామర్థ్యులగు బోధకుల నియమించ వలయుననయెడల జీత ప్రోత్సాహకర్త. తొడ్డును యుపాధ్యాయులకు మంచిసేవలను నిచ్చుటకు ప్రయత్నించవలయును.

ఒక బోధకుడు తక్కువజీతముతో పనిచేయుచున్నందున, తిరుగితిలో నాతని గౌరవ మర్యాదలు పోవుచున్నది. ఇటుల చెప్పినందువలన మీరు స్పష్టంగా భావింపజను. మాటయిరువది రూపాయలను సంపాదించుచు నొక పుధానోపాధ్యాయుడు ఒకపిల్లవాని విషయమున నెలకు నాలుగు వందల అయిదువందలసంపాదించు వానికెంద్రీకరమైన వెల్లెన అయిన సాంఘికస్థితి యెటుల నుండునో వేఱుగ కర్షించ వలసినదను. మండలాధిపత్యము వహించి పుజాపాలనను చేయుట లోక కలక్షకునకు నెలకు మూడువేల రూపాయల నిచ్చుచున్నాడు. దేశభావినిలిసి నిర్వించుటకు పాలుపడుచున్న యొక ప్రధానోపాధ్యాయుని కంటిజీతము నివృత్తులలో నెమిదో వము గలదో నాకు తెలియవచ్చును.

ఉపాధ్యాయులకు ప్రసాసంఘములలో గల సాంఘిక స్థితిలను ఆతిని ఆత్మగౌరవమర్యాదల నశించుచున్నది ఇకన్నియెప్పుడు నశించి బోధకులకు గౌరవము వచ్చునో అప్పుడే నునసాతకాల ఉద్ధరింపబడగలవు. దేశము త్వరలో వృద్ధికి రాగలదు.

మన మేము ద్వైతముతో పాఠశాలలో పనిచేయుచున్నామా ఒకపాటి స్వరంపవలయును. యోధాసంతకము పరిష్కరింప బడబోవు విషయములలో నిది ముఖ్యకరముగా నెన్నదగినది. ఒక విద్యార్థి పరీక్షలలో నెగ్గుచుండిన వాడు నవగృహనియ, గొప్పగనోద్యోగము సంపాదించుకొను ననియు మనము తలంచుచున్నాము. ఈ యాదర్శము లంత నుంచిని కానని నా అభిప్రాయము.

ప్రకృతిమ భారతదేశమునందలి దానికి క్రితముల నిలవనలెట్లువారు లక్షలకొలది ప్రకృతిమ శాకలనీయున్నారు. ఇట్టివారిని మనము పాఠశాలలో తియారచేయుచున్నామా అనుకాని మనముగిన్న గానాలో చింపవలయును వాటయలూ

యోధమున ఈటను క్రిడాపలములలోనియువకులు జయింబురై ఆంగ్లదేశము కీర్తిని నిలిపినది యొకసామెత గలదు. ఈటను, క్రేంబిడ్డి విశ్వవిద్యాలయములలోని యువకులు పరీక్షలలో నెగ్గినను, దేశోద్ధారకులై కీర్తిగాంచియున్నారు. దీనికి కారణమేమి? మనదేశము నందరించుటకు పాలుపడు యొకయువకుని నైన తయారచేయని మనసాతకాలలు గొప్పపరీక్షలలో నాన తేరిన పదివన్నెండుమంది విద్యార్థులను చూచి సంతోషపడుచుండిన నేమిలాభము.

సామ్యత్వపాఠశాలలలో జరుగుచున్న శిక్షణలోని నివార్థములను పరిశీలించక వానిని మన మిచ్చట ప్రవేశపెట్టి విద్యావ్యాపన సంతయో నడపుపెట్టి యున్నాము. ప్రకృతిమ భారతదేశము తన నందరించుటకు నేనాత్రులు కావలయునని కోరుచున్నది. అట్టినేవా ప్రతుల తయారు చేయుటకు కావలసిన విద్యను మనము మన యువకులకు ప్రసాదించవలయును. గోకైలంబి నాయకులు మనయువకులలో నుద్ధరించ చేయుటకు కావలసిన విద్యను మనవారికి కీయబడవలయును. అప్పుడే మన పాఠశాలలు బాగుపడగలవు. విశ్వవిద్యాలయముల గౌరవము నిలవగలదు. ఉపాధ్యాయులు నిజమైన దేశసేవకులు నాగలరు.

మహాతిక.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకునకు:

ఆయా, దీని కలకత్తా నామమును సుప్రసిద్ధవైద్యులు ను ఆగు క్రియత కలిరాజు నాంగైత్రవాదసేమ గుప్తగారు వారు వ్రాసిన "ఆయుర్వేదవైద్య వ్యవస్థ" (Ayurvedic System of Medicine) అను పుస్తకము కి న బాల్యాయు లో, దరిమిలన కనిపెట్టబడ్డ (Recently identified) మూలికలక్రింద చేర్చి, దీనిగురించి యిటు వ్రాసియున్నాడు.

Mahatika (Sanskrit)

Beng.—Kalamegh. Hind.—Kiryat, Pers. Nalchovandi, Guz-Kiryata Duk.-Kalufnath. Marth.—OlinkirayetTelugu-Naelavemu కేలవేము.

Tam.—Nilavaembu, Can.—Nelavaevu, Mal.—Nilavaemu. Latin "Andrographis Paniculata".

It is an annual plant common in hedge-rows throughout the plains of India, and cultivated in Gardens in some parts.

MED. USE—The whole plant is intensely bitter and yields its properties readily to water or spirit. The root has stomachic, tonic and alterative properties. Its tincture is said to be stimulant and gently aperient. The expressed juice of the leaves is a domestic remedy in Flatulence and Diarrhoea of children; it is also anthelmintic, useful in Dyspepsia, in general Debility, in convalescence after Fevers and in advanced stages of Dysentery. During the last epidemic of Influenza a tincture of the plant was found highly efficacious in arresting the progress of the disease. See also Kirata-tikta (భూనింబ)

దీనిచ్చిన తెలుగు పేరు చూచియు, అఖరు వాక్యములలో చెప్పినదానినిబట్టియు చూచిన నిది నేలవేముగా నేయుండునపు నని తోచకమాండు. కాని ఈ రెంటియొక్క లేజన్ (latin) బంగారీ పేర్లు ఒకటికాక నేర్వేరుగా నున్నందున ఈ రెండు మూలికలను భిన్నము లనియే చెప్పవలెను.

క్రియత ఉదయ చంద దత్తుగారు వానియొక్క Materia Medica of the Hindus అను పుస్తకములో Andrographis Paniculata అను మూలికక్రింద "దీనికి సంయగు సంస్కృతపేరు లేనేలేదనియు, బంగారీపేరు కాల మేఫు అనియు చెప్పుచు, కొందరు యంత్రక్రమ మహాతిక్రమ, శిఖిణి మొదలగునవి యీ మూలికపేర్లు" వ్రాసి యున్నారు.

దీనిని గురించి యొకకు విశదముగా తెలిసికొనుటకు Botanical Experts యొక్క సహాయము కోరిన పాఠ్య పరిచయము.

ఈ మూలిక 28 ఏండ్ల క్రితము వచ్చిన విషవ్యవము లలో బాగా పనిచేసియున్నందున, దీనిని గురించి యొకకు తెలిసినవారు ప్రతికాముఖమున తెలుప ప్రార్థితులు.

పాదలకూరు.

ఎస్. ఎస్. శాస్త్రి.

ii

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకునకు:

ఆయా, 17 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ కయందు "మహాతిక" మూలిక 1890 సం.లో విషవ్యవములను హరించినవనియు మహాతికమున శబ్దము సంస్కృతపదము అనియు ఆమూలిక యేక యుద్ధాంధకమునో దేవపరమముననియు యున్నది. విచారించగా మనఖండనందలి నిఖంటువులలో మహాతిక యను పదము పుయోగించబడనందున ఆశ్చర్యము ఆకారము హరి యుండునపునని తోచుచున్నది. "మహాతిక్ర" యని యీ యుర్వేద సంస్కృత నిఖంటువునకలదు. తెలుగుభాషలో దీనిని నేలవేము హిందీలోచిరాయిత అనియున్నది. ఈమా

లిక అన్నివిధములగు జ్వరములయందు వాడవచ్చునని సర్వజనవేద్య మున్నది. ఆయుర్వేదముందు జ్వరప్రకరణము నేలవేమునం దాధారపడి యున్నది. పుస్తక కాలానుభవము ఇప్పుడువచ్చు జ్వరములు ఈ కహాయములన నివృత్తించుచున్నవి. జ్వరము రానివారు త్రాగిన జ్వరగ్రాహి లగుటలేదు. కావున "మహాతిక్ర" యనుపదమే "మహాతిక"గా మారి యుండవచ్చునని నా అభిప్రాయము.

నాదాగ్రాదు ముదిగొండ బుచ్చయ్యలింగశాస్త్రి దక్క.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుల.

మండిత మాలవ్యాగారి నియోజనము.

క్రిమతి జనబిసెంటు ఫ్రాంకన్ కా అగంజేమగార్లు మానసియులు రామచంద్రరావు, యామాబుమలన్నెను, నరసింహయ్యను, వేంకటపతిరాజు, రామానూజాచార్యులు, సల్లాగురుస్వామిశేషి, మత్తుకృష్ణుడు, నిజేశము, జమ్నాదాసు ద్వారాకాదాసు, వాడియాగార్లు కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులకు గురించి అఖిలభారతీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యసర్వలక్ క్రింద దియత్రమును నేను ఒంగియున్నాను:—

రేపుడిల్లకగరమున సమావేశము కాబోవు దేశీయులకు జనసభకు మానసియులగు మండిత గుదనమోహన మాలవ్య గారు ఆధ్యక్షులుగ నెన్నకొనబడిన క్రేయో దాయకముగ నుండునని మా అభిప్రాయము. మాలవ్యాగారు జాతీయవైద్యములోని యరుకాఖిల వారికిని స్నేహపూర్వులు, సామ్రాజ్య కాసన నిర్మాణసభలో చేయుచున్న కఠింకాసన ఖండము వలనను, కాంగ్రెసు నెలకొల్ప బడిన దానికి దానిని ప్రజారంజకము చేయుటకు చాలవక్రమ చేసియున్నాడు. దేశీయమహాజనసభయొక్క అకసర సమావేశమునను, సామ్రాజ్య సభలోను కాంగ్రెసులీగు సంస్కరణముల పట్ల చాల సానుభూతి చూపి దేశీయన కెంతయో సేవచేసియున్నాడు. ఈ సంస్కరణమునందు స్వాగత్యగుణులు, దేశసేవా నిరతులగు మాలవ్యామండివారు కాంగ్రెసు రాయబారము నకునాయకులుగా ఆంగ్లభూమికి కల్గిన మనయుద్దయమున కెంతయు లాభముచేయునని మా అభిప్రాయము. కానతాము మా నూతనను అఖిలభారతీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులకు తెలుప ప్రార్థించుచున్నాము.

(సంతకములు) అనిబిసెంటు

రామచంద్రరావు

వేంకటపతిరాజు

మన్నగువారు

క్రిత్రప్రముఖులి:— ఇంప్రూయింజాజ్యరబాధితుల సహాయార్థము పూనపల్లి ప్రొగ్రెస్సులోని రిపబ్లికన్లనుండు తాత్కాలికముగా కార్యరేషను ఆర్యోకాఖిలా రొక వైద్యాలయమును నెలకొలిపి. రేపటి యుదయమునుండి రోగులు వచ్చి సహాయమును పొందవచ్చును.

పినతండి) మహానగరే కుత్తుక గోయలనుట:— బొంబాయిలో మార్చి పురుషోత్తమున నొక గోనెసంఘట వర్తకుడు తన పినతండి) మహానగర వైలిఅనుదానితోనున్న స్నేహితుడగు డాక్టర్ సిఅను పరినితోనున్న మొన్న 20 వ తేదీ రాత్రి బయాస్కోపుకు బోయి పురస్కరము లుగి నీసతరువాత చావలియొక్క సుమన్యోపుకట్టన బరుండెను. తెల్ల వారునాము 4 గంటలకు వైలి పురుషోత్తము గుండెలపై గూర్చుండి ఒక పేవాక త్రితో వాని గొంతుకను గోయుచుండెను. పురుషోత్తము మూలగునని డాక్టర్ బర్నిమేల్గూర్ల వైలిని వానిగుండెలమీదనుండి క్రిందకులాగి తేసి పట్టుకొనటకు సిద్ధుడగుండెనుపుడు వాడు పాటిపోయెను. చర్యము హత్య)కు తేసినదికాని గాయము మాంసములోకి దిగలేనందున అంత కఠినమైనది కాదు.

Latest Telegrams.

LONDON, October 24. 4-30 P. M.

The French communique says:—On the Oise front we crossed the canal east of Grand Verly. Despite enemy counter-attacks our elements maintained themselves on the east bank between Oise and Serre. Struggle was also lively in the region of railway north of Mesrecourt.

LONDON, October 24. 4-25 P. M.

The Italian Official Communique says. The French have penetrated enemy positions on Mount Siamol taking 730 prisoners. The British south of the Anglo-atomied trenches on Ave taking 214 prisoners. We raided the ridge southward of Asha taking 100 prisoners.

London, October 24th.—1 P. M.

The British Communique says. Sharp fighting continued on Wednesday afternoon and evening on the battle-front southward of Valenciennes. We expelled enemy from Vendocies wood and captured Neuville, Salechies and Baudignies securing crossings of Esatillon river at the latter place. Enemy during the evening counter-attacked us vigorously opposite Vendocies with strong artillery support and was repulsed.

The Great War.

(Reuter's Agency).

Great Britain

THE ARMISTICE.

Terms Agreed to Between the Allies.

LONDON, October 23. Reuter is informed that the Allied Governments are unanimous as regards the terms on which it is possible to negotiate an armistice. The terms must include guarantees as regards sea-power which the Allies consider to be of first importance. Mr. Wilson never assumed that evacuation of occupied territories was the only condition precedent to an armistice as the Germans have always signed.

AMSTERDAM.—The "Frankfurter Zeitung" elucidates an ambiguous first paragraph in the German note by saying that Mr. Wilson now possesses the opportunity by arranging the time and the place to give the representatives of the armies of both sides opportunity of discussing and arranging the armistice.

Women to be Members of Parliament Resolution Passed.

LONDON, October 22. The House of Commons has passed a resolution by 274 votes to 25 that a bill should be passed forthwith making women eligible Members of Parliament.

Lord Milner's Statement.

A Question and an Answer.

LONDON, October 23. Replying to Mr. David Davies, Mr. Bonar Law stated that Lord Milner made a statement in the interview with the "Evening Standard" cabled on the 17th October on his own responsibility.

Death Penalty for Allied Airman. British Reprisals Threatened.

LONDON, October 23. In the House of Commons replying to Mr. Joynton Hicks, Mr. Hope stated that the Government had informed Austria that the sternest reprisals would be immediately taken if British airmen were put to death for dropping leaflets in enemy lines (cheers).

The German Colonies

Mr. Balfour on their Return.

LONDON, October 23. Speaking at the Australian and New Zealand luncheon club in London, Mr. Balfour alluded to the question of the German Colonies. It was absolutely essential he said that the British Empire's communications should remain safe. If the German Colonies were returned what security was there that the original possessors would not use them as a basis for piratical warfare? He could see no answer to this question than that in no circumstance was it consistent with the safety, security and unity of the Empire that the colonies be returned to Germany. [Applause]. This was not a selfish imperialistic doctrine. It was one in which the interests of the Empire itself, if we were to remain a united empire. It was absolutely necessary that ways, whereby the component parts communicate with each other, should never again be at the mercy of an unscrupulous power. [Cheers].

Brave Deeds.

Military Cross Award.

LONDON, October 18. The Gazette contains the award of the Military Cross to Lieut. F. W. Stewart of the Indian Army, who, when the enemy got round the flank and rear of his camp, collected all available odd men and by prompt dispositions and gallant leading, held off the enemy until reinforcements arrived, thereby averting a complete disaster. He continued fighting, although wounded, and showed great pluck and tenacity throughout.

Victoria Cross.

LONDON, October 23. The Victoria Cross has been awarded to Corporal David Hunter of the Highland Light Infantry who, with six men, held the post at Moeuvres. The official story of his exploit concludes: "Without food or water, he held on to his post for over 48 hours, and not only withstood constant attacks but had also to undergo the enemy and our own barrage fire, which came right across his post. The outstanding bravery, determination, fortitude, and endurance of Corporal Hunter are beyond all praise, and are a magnificent example to all."

Ship Owner's Loss.

Government Vessels to be Sold.

LONDON, October 23. The Press Bureau announces that the Government has decided to sell a limited number of Government owned vessels to owners who have lost their ships by submarines, in order to replace their losses. The decision will not affect the use of vessels during the war emergency.

BRITISH TONNAGE LOSSES.

Losses During September 1918.

Lowest Aggregate Since August 1916.

LONDON, October 23. The Admiralty announces that British merchant tonnage losses during September totalled 152,000 gross tons and Allied and Neutral combined 88,000. This aggregate

constitutes the lowest monthly sinkings since August 1916 and is below that year's monthly average. The total losses for the three months ended September 30th were 893,000, compared with 964,000 in the previous quarter and 1,500,000 tons in the corresponding quarter of last year. The sailings of steamships exceeding 500 gross tons between the United Kingdom and overseas ports excluding Cross-Channel traffic was 7,500,000 tons in September.

Exchange of Prisoners.

British Demand for Answer.

LONDON, October 17. In the House of Commons, Mr. Hope informed Mr. Clarendon Bentinck that Turkey and Austria Hungary had been notified that a British vessel was proceeding to Scalanova, carrying a thousand Turkish prisoners and stores for those of our prisoners who cannot immediately be repatriated. The vessel will embark a thousand British invalid prisoners, whom the Turks are now collecting near Smyrna. The Government, moreover, has insisted that Turkey must reply immediately as regards the proposed exchange of all British and Indian prisoners who have been in captivity over eighteen months against a similar number of Turks.

Inter-Allied Diplomatic Council.

Colonel House the American Representative.

Lord Reading's Visit to America Delayed

LONDON, October 24. The "Daily Mail" says:—The Government is collecting views of representatives of Dominions concerning the armistice terms as they affect their Home interests and their troops in Europe.

It is understood that Colonel House will be the head of the American Diplomatic Mission in Europe in connection with the establishment of an Inter-Allied Diplomatic Council.

It is stated that Lord Reading has delayed his return to Washington because the assembly of a Diplomatic Council is imminent.

Obituary.

LONDON, October 18. Death is announced of Sir Frederick Robert Upcott, well known in connection with his work on Indian Railways.

LONDON, October 23. The death is announced of Miss Agnes Weston, Founder of the Sailors Rests &c.

Central Powers

Neutral Commission.

LONDON, October 23. Much amusement has been caused by the announcement from Berlin that the so-called neutral commission has left Brussels for the front to investigate the allegations of wanton destruction by the Germans.

Head of the Commission.

LONDON, October 23. Germany's neutral commission to investigate charges of devastation is headed by Baron Laeken, the head of the political department at Brussels, who was a ring-leader in the murder of Nurse Cavell and who refused all appeals made to him to spare her.

LONDON, October 24. AMSTERDAM.—A message from Vienna states that German Deputies of the Reichstag met as a Constituent German National Assembly and resolved to take measures to form an independent German-Austrian State having a voice in peace negotiations.

German Military Situation.

Lamentations in the Reichstag.

LONDON, October 23.—7 15 A. M. AMSTERDAM.—In the Reichstag the National Liberal Herr Stresemann following the Chancellor despondently referred to the military situation especially in view of past successes. The conservative Herr Westarp regretted the curtailment of submarine warfare before the blockade was suppressed. The War Minister Von Stein alleged that the Allies and not the Germans fired evacuated towns. He denied that the Germans carried off inhabitants and declared that excesses by soldiers were punished when known.

Vote of Confidence in the Chancellor.

LONDON, October 23. 7-15 P. M. AMSTERDAM.—The Reichstag after debating the Chancellor's speech unanimously adopted a vote of confidence in him.

German Inhumanity.

LONDON, October 22. Reuter's correspondent at Bruges says that fresh, striking instances of inhumanity of the German authorities has been discovered by the Belgian soldiers belonging to the German labour companies captured three years ago. Russians were treated with utmost brutality and forced to labour behind the firing line. They were utterly ignorant of the Russian revolution, the Tsar's death and the Brest Peace.

The New Cabinet

Trying German Tricks.

LONDON, October 18. Reuter learns that Izzet Pasha's New Cabinet at Constantinople is apparently trying the German trick of attempting to bargain with the allies.

LONDON, October 25. AMSTERDAM.—Herr Dittmann, the Socialist Deputy has been released.

France

Holland and the Scheldt.

LONDON, October 22. In connection with the arrival of the Allies in the region of the Scheldt, French newspapers point out that the Allies have never admitted the right of Holland to control the mouth of the Scheldt and declare that the time has now come for the Allies to speak.

America

Trafalgar Day in U. S.

30 Million Americans' Resolution.

Tribute to Services of British Navy.

LONDON, October 23. Thirty million people attending Trafalgar Day Celebrations throughout the United States passed a resolution paying a tribute to the stupendous services of the British Navy to the Allies. The resolution says:—"Understanding the full significance of the part the British Navy has been privileged to play on liberating the world from autocracy and misrule and appreciating particularly its gallant and efficient work in transporting and conveying American men and supplies, with so little loss as to constitute an achievement which must stand for ever among the most glorious annals of the great war, we the people of America, numbering over thirty million, assembled in our churches, theatres, lodges and other meeting places desire that this expression of our lasting gratitude and enduring esteem be conveyed to the officers and men of the British Navy and to the peoples of the British Empire."

General

Bulgarian Ill-Treatment.

17,000 Greeks Die.

LONDON, October 22. ATHENS.—It has been officially established that a total of seventeen thousand Greeks at Kavalla have died as the result of ill-treatment during the Bulgarian occupation.

30,000 Serbian Soldiers Die.

LONDON, October 23. Mr. Ward Price states that out of fifty thousand Serbian soldiers taken prisoners by the Bulgars, only twenty thousand have survived the constant ill-treatment during the past three years.

Destruction in Eastern Macedonia.

Bulgarian Atrocities.

LONDON, October 23. SALONIKA.—The Greeks have now occupied the whole of Eastern Macedonia. The liberated towns are desolate, indeed Bulgarian destruction has been so complete that it is impossible to trace many villages. Of the twelve thousand inhabitants in Demarhisar, only two thousand remain. These are like skeletons. Of Greeks only a sixth of the pre-war population in Eastern Macedonia remain. Women have been forced to work building fortifications under fire. Throughout the whole of Eastern Macedonia only a few women and girls have not been outraged, while many have been deprived of their hair. The Bulgars have not only deported the male population, but enrolled all those of military age in the Bulgarian army.

Turks Harassed.

Withdrawal From Persia.

LONDON, October 16. The War Office states that owing to the Armenian General Andranik harassing the Turks' lines of communications between Julfa and Erivan the Turks have been compelled to divert considerable number of troops from north-west Persia.

Smyrna Governor's Commission Returns Empty.

LONDON, October 22. ATHENS.—The commission sent by the Governor of Smyrna early in October to enter into contact with the Allies has returned to Smyrna without landing or consulting any one.

Flanders Front

Release of Belgian Prisoners.

LONDON, October 22. AMSTERDAM.—A telegram from Brussels states that Baron Falkenhayn, German Governor of Belgium, has pardoned the Belgians and the neutrals imprisoned by the military and has ordered the release of the Belgians and neutrals interned in Belgium and Germany.

Valenciennes Evacuated.

French and British Successes.

PARIS, October 28. Along the whole front from the Dutch frontier to the south of Valenciennes, the Germans are trying to shelter behind waterways. The French have crossed the Lys at two points and the British have succeeded in forming a bridgehead at Pecq on the Scheldt. Tournai is half surrounded and Valenciennes has been evacuated. A German retirement to the Meuse would involve the loss of Brussels, Antwerp and the southern Belgian Coalfield. On the Serre front the French met an attack of seven divisions and forced a new German retreat. Czechoslovak troops took part.

LONDON, October 24. A Belgian communique says there was great artillery and machinegun activity on the whole Belgian front.

LONDON, October 24.

A British Belgian communiqué says nothing occurred in Flanders except that the French have captured Werghem taking two hundred prisoners.

Evacuation of Ghent.

London, October 7-15 P. M.

AMSTERDAM.—The "Telegraf" announces that the evacuation of Ghent is in full swing and the last boats are hastily being towed down the channel to Belvaux.

Western Front

The New Attack.

LONDON, October 23.—2.25 P. M.

The new attack, mentioned by Field-Marshal Sir Douglas Haig as having been commenced this morning, is on a front of six miles. We have advanced about a mile along the whole attacking front, and have taken several villages. The enemy is resisting stiffly.

The British Attack.

Resolute Enemy Defence.

LONDON, October 24.—1.30 A. M.

Last night's British communiqué says this morning's attack by English and Scottish troops of the Third and Fourth Armies was between the Sambre canal and the Scheldt river southward of Valenciennes. The difficult country with many streams, vineyards and woods was resolutely defended. During the assault period and the early stages of the battle the British artillery was very active with high explosives and gas shells. Our troops all day long advanced.

Enemy Positions Carried.

Despite resistance, especially in artillery and machine-guns the infantry advanced some hours before dawn and penetrated the enemy's defences on the whole front and captured the important village of Pommerehne and the forest of R. moities. On the extreme right strong resistance was met at the farm of Gaimbrement and the railway half nearby but was overcome. On the left centre we stormed Beaurain with the assistance of tanks. On the left the English crossed the Harpignies river and captured Verchin. During the morning we pressed the attack on the whole front, driving the enemy's positions to a depth of over three miles and driving him out of many strongly defended villages, farms and woods.

Good British Progress.

The English of the Twentieth Division had hard fighting at Bouslève and made good progress throughout the wood. East County troops of the Eighteenth Division advanced three and half miles and captured Boussies. English and Scottish of the Twentieth and Twenty-third Divisions secured the crossings of the Harpignies at Vandegies Wood and captured Vandegies village. Other English with the New Zealanders on their left reached the outskirts of Neuville and established themselves on the high ground northward of the village.

Further north we captured Ercarmain. We took several thousand prisoners. Our advance is continuing on the whole front.

German Admission.

LONDON, October 23.

A wireless German official says:—We evacuated a bridge head on the Serre and the Souche southward of Marie.

French Line Advanced.

LONDON, October 24.—2 A. M.

Last night's French communiqué says:—There was great artillery action on the Oise front between the Oise and the Serre. We advanced north of Catillon Du-Temple and carried our line to the outskirts of Chevremis-les-Dames. Further east we captured the strongly defended wood northeast of Membrecourt Ribecourt, taking 150 prisoners. Desperate struggles occurred on the front of the Serre and the Souche. We reached and held the eastern bank of the Souche opposite Bray-Ecclart farm despite counter-attacks. We gained ground southeast of Nizy-le-Comte.

French Captures.

LONDON, October 23.—4.15 P. M.

A French communiqué says:—On the Oise front, both artillery and infantry were active. The First Army captured during the fighting on the 17th and 18th October, eighty or more guns, one hundred trench-mortars, a number of thirty seven millimetre guns, over seven-hundred machine-guns, etcetera.

Railways Heavily Attacked.

London, October 23.

The Press Bureau announces:—The Independent Force on October 23 heavily attacked the railways at Metz-Sablon. Many direct hits were obtained on railway triangle and barracks. We destroyed one enemy machine and drove down three. One British is missing.

LONDON, October 24, 2 A. M.

Last night's French communiqué says:—East of the Aisne sharp fighting continues in the region of Vouziers. The German attack on the village of Terron and eastward of Vandy was heavily repulsed. We carried Beaurépère mill between Oilly and Grandre.

LONDON, October 24, 4 A. M.

An American communiqué says north of Verdun we progressed at several points in the face of determined resistance. We captured Bellen Wood east of the Meuse and penetrated Detrayes and Vavrille woods taking a hundred prisoners. We completely occupied Bantheville west of the Meuse and captured seventy-five prisoners and eight machine-guns. There was bitter fighting north of Grandpre. Artillery fire was very violent on the whole front. Fifteen enemy aeroplanes were shot down in air fights. Six American machines are missing.

LONDON, October 24.

Reuter's correspondent at headquarters wires that the Third and Fourth armies participated in the latest attack towards the Scheldt canal and tributary lines. The situation simply stated is that we want to prevent the enemy from carrying out his wishes to get away. The attack was launched at 1.10, in the morning in misty weather. The enemy is fighting doggedly. The first Army crossed the Scarpe east of Nivelle and the advance continued. The First Army and the Second Army and also the Belgian Army are meeting with increased resistance.

Enemy's Strongest Resistance.

LONDON, October 23.—9.35 P. M.

Reuter learns that to-day the British attack met with the strongest resistance. Enemy massed nine divisions on a front of twelve miles and began counter-preparations half an hour before our attack was begun. We have progressed between one and two miles on the whole front and reached the high ground overlooking Harpignies Valley. We have taken over two thousand prisoners. Eastward of Le Cateau we have reached the line starting westward of Ois and thence through Fishop's Wood eastward of Croix Beaurain and Romeries. We have captured Bruay on the southwestern edge of Rismes forest.

Western Bank of Scheldt Reached.

LONDON, October 23.—14.45 P. M.

Reuter's correspondent at the British headquarters telegraphing to-day says:—By midday we had penetrated in to-day's attack to a depth of nearly three miles on a front of about seventeen miles and reached eastward of Rismes forest to western bank of the Scheldt.

Fighting in Winter.

To be Continued With Exceptional Violence.

LONDON, October 24.

Reuter's correspondent at the American headquarters telegraphing to-day says:—Throughout the winter Germans are to be subjected to a campaign of exceptional violence. They will not be given breathing space to recuperate from their present losses. Seventy-five percent of the whole western front will be a normal obstacle to the continuance of fight.

Aerial Losses.

LONDON, October 24.

The Press Bureau announces during the period from June to September inclusive the British destroyed 1443 and brought down 558 German aeroplanes against 668 British missing. A significant feature of the recovery of territory in Belgium is that enemy has lost over twelve large aeroplanes in the effort of which is to expose a new sector of the Rhine to an early possibility of aerial attacks.

Salonika Front

Serbian Advance.

LONDON, October 23, 2-45 A. M.

A French eastern communiqué says:—The French captured a convoy of loaded enemy lighters at Lompalanka on the Danube. The Serbians, North of Aleksinatz, advanced despite strong resistance. Their cavalry, east of Pazarin, captured part of the baggage of the headquarters of the 217th German division, including General Von Gallwitz's archives and luggage.

Bukovinck Massif Carried.

LONDON, October 24.—11.40 P. M.

A French Eastern communiqué says:—After heavy fighting the Serbians carried the Bukovinck massif northeast of Aleksinatz, the Allied forces have reached the Bor mines northwest of Zaitchar.

Prisoners and Booty.

LONDON, October 23.

A Serbian communiqué says:—Our advance continues. The enemy has been cleared from the regions of Ipek Novi Bazar, and Pachke. We have taken 1,500 prisoners and considerable material.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

INFLUENZA.

Serious Second Outbreak in Calcutta

CALCUTTA, October 24.

The second outbreak of influenza in Calcutta has now assumed serious proportions. The health Officer of Calcutta has issued a report showing steps which the Corporation has taken to combat the disease. Health Inspectors are distributing medicines to patients. During the week ending the 12th October mortality from influenza was 121 and during the next it rose to 158. The epidemic is raging severely in all districts of Bengal.

Serious Fire in Cossipore.

Shellac Factory Godown Guttled.

CALCUTTA, October 24.

Last night at about 8 a serious fire broke out in the Shellac Factory at Cossipore belonging to Angelo Bros. The fire originated in stick lac department where crude stuff is powdered before it is converted into shellac. The godown was gutted only the outer shell remaining, contents of the whole godown being destroyed. The Fire Brigade after three hours struggle brought the fire under control. The loss is reported to be considerable as the affected godown contained large quantities of lac, and shellac has gone up in price owing to war.

It is understood that many of the Chinese who have been giving trouble have submitted and it is hoped that the remainder will follow their example. So the necessity for punitive measures against those people may be obviated.

Owing to increasing number of Mahomedan tutors from Bombay settling in Calcutta it has been decided to build a large mosque on the site of the Pollock Street Mosque. The proposed Mosque will be built both in Saracenic and English style with a Madrasa and a guest house.

Burma

Rangoon, October 24.

The Commissioner of Police notified all Turkish subjects, Asiatic or European men and women, that they must call at his office on the 5th November at 7 P. M. Wednesday.

Bombay

Bombay Presidency Association's Telegram.

To the Premier Protesting Against Disallowance of Congress Deputations.

BOMBAY, October 24.

The following telegram has been sent to the Prime Minister, Secretary of State for India and H. E. the Viceroy by the Council of the Bombay Presidency Association:—The Council of the Bombay Presidency Association strongly urges that the refusal to allow Congress League deputations to proceed to England is altogether indefensible, unjust, especially when Dr. Naik and Lord Sydenham are allowed to push their propaganda. Government action causing deep resentment and the Council earnestly request immediate withdrawal of prohibitory orders.

I. fluera Subsidies.

There had been considerable decline in the mortality of Bombay which means that influenza has subsided a good deal and if the present rate continues the mortality will be normal in a week or so. The highest figure 768 was reached on the day ending the morning of the 6th instant. The figure on the day ending this morning is 152. The average mortality at this time of the year is about 80.

Pavilion for Puda Ladies.

It is stated that it is the intention of H. E. Lady Willingdon to have built in the grounds of the Willingdon Sports Club, a pavilion designed specially for the use of Puda ladies. Her Excellency, we understand, proposes to present this as a parting gift to Indian ladies.

The Award of Scholarship to Learn Glass

Manufacture.

Mr. Ganesh Damodar Kelkar is awarded a state technical scholarship for undergoing a further course of training in England in glass manufacture for a period of two years.

Control of Food Grains in the Bombay Presidency.

A Census to be Taken.

BOMBAY, October 24.

A Government notification has been issued directing that all owners of rice, wheat, jowari, Bajri, gram and maize in the districts of Bombay Presidency, including the town and island of Bombay, who have in their possession or control any of the food grains above mentioned in excess of 50 Bengal maunds, shall on or before the 8th November, furnish a statement showing stocks of the food grains mentioned above held by them or consigned to them or under order on their account or on account of any other party, on the 1st day of November, and state the cost of such food grains held by them or consigned to them or under order on their account or on account of such other party. In the case of stocks in the town and island of Bombay, the return shall be made to the Director of Civil Supplies and in the case of districts to the Collector. Any person intentionally omitting to make the return called for or making a return which he knows or believes to be untrue will be liable to punishment under Clause 5 of the Commissioner's ordinance.

United Provinces

The Influenza.

Delhi Suffering Severely.

ALLAHABAD, October 24.

The "Pioneer" writes: Delhi is suffering severely from influenza and unless there is distinct improvement in the health of that city within the next day or two the Conference of Ruling Princes and Chiefs will probably be postponed. Influenza is also widespread in Simla, many officials having been attacked. It is therefore possible that the transfer of Government departments to Delhi may be delayed. It is felt the more travelling can be restricted in these circumstances the better both for the individuals affected and the general population. The epidemic has also made its appearance in Allahabad.

The Hon'ble Mr. Sharp will visit Ceylon during the course of his autumn tour to study the system of primary education in the island.

Central Provinces

Victims to Influenza in the C. P.

NAGPUR, October 24.

Rao Bahadur Ramakrishnarao Pundit, retired Deputy Commissioner and Manager, Court of Wards of Bhonsle estate, fell a victim to influenza last night at the age of 64. His funeral was attended by a large number of his friends including Sir Sly, Commissioner, Nagpur division, and Mr. Clarke, Deputy Commissioner, Nagpur. Another victim is Mr. Rambhadr Mitra, Munsif, recently transferred to Nagpur. Influenza is still increasing.

కవులరం, జొన్నలగడ్డ సూర్యనారాయణ

చెన్నపురి జాతీయనిధి దేహపరిశ్రమవృత్తి సంఘమువారు మనవి చేయడ మేమన్నను.

చెన్నపురియందును శ్రీమన్మోక్షండు ఆంధ్రుల ఇంద్రప్రస్థం అని పిలువబడెడి ఆంధ్రుల సుఖము, చనిపోయిన మ-రా-రా-శ్రీ జి. నాటకాన్ని అయ్యునుగారి దృఢ ప్రయత్నము వల్ల 1908 సంవత్సరమున స్థాపించబడినది. దేశముయొక్క సంపత్తును, ఆధిక్యమును వాణిజ్యమున దేహపరిశ్రమ రూప మైన వృత్తినిన్ని అనుసరించియుండును. భవంతులను పని పాటు చేయువారినిన్ని పనులయందు చురుకుపై పైలాగుచేయు జవాబుదారి ప్రజానాయకత్వము కలిగినవారియందుండున్నది గవర్న మెంటువారి సహాయము లేకనే సాధారణ జనులకు ఈ విషయములో పోరాడుటకు సాధ్యము లేకపోయిననే తప్ప గవర్న మెంటువారి సహాయము కోరుట యుచితములు గావరదు.

ఈ విషయములో ఇంగ్లాండునందు చేయుకృషి.

2. తమవలెనే సరకులను చేయు ఇతర దేశములలో పాటు పూర్తియుగా సరితూగుటకు ఇంగ్లాండుదేశమువారు ద్వీపాంతరముల వర్తకమును తమ పనుల దేహశ్రమరూప ప్రయోజనార్థస్వాధీనము పెట్టుకొనుటకు ఆధారములు కల్పించుచున్నారు. స్వదేశపు పనులను ఫలప్రదమగు మంచి నిలు కడ నీటిలో పెట్టుచున్నారు. ఎట్లనగా వాణిజ్య వ్యవహారిక డిపార్టుమెంటు వారివలన, ముఖ్యమయిన వ్యాపారపుట పీట లో కొంత సహకరిపటి ఏర్పరచబడినది. అట్టి సహకరిపటిలో కృషివాణిజ్య సాహకారి వృత్తులయందు ప్రముఖులైనవారు విశేషముగా కలిసి వాణిజ్య వ్యావహారిక డిపార్టుమెంటువారి పనిని వైచిత్ర్యము చేయుటవలననూ, తమవలనయ్యుట వలననూ ఈమొదలగు ఏర్పాట్లు చేయుదురు. ఈవృత్తులను కట్టుదిట్టములో నుంచుటకు సర్కారువారివలన సిండికేట్లు నియమించబడియున్నవి. ఇట్టివృత్తులు యుద్ధమునకు పూర్వము జర్మనీ దేశపువారే పూర్తిగా ఆక్రమించి యుండినారు.

అమెరికాయందును, జపానునందును జరుగు ప్రయత్నములు.

3. ఇండియాదేశపు డైరెక్టరు ఆఫ్ స్టాటిస్టిక్సులవారు గవర్న మెంటువారికి వ్రాసిన బకీషనందు, అమెరికాయను, జపానును (ముఖ్యముగా జపాను), యుద్ధము చేయువారిలో వ్యాపారము జరుగుట తగ్గి పోవుటవల్ల కలిగిన యీ మంచి తరుణమునందు తమ వ్యాపారమును వృద్ధిలోకి తీసుకొనివచ్చి వారని వ్రాసియున్నారు. అమెరికాదేశపు కృషికరులు, ఇండియాదేశపు దుకాణంబులయందున్న, ప్రతి భారతదారు నీటిన్ని ఆవశ్యకమయినవాటిని పరిశీలించి, వాకానితిగతుల నున్న, నుంకపు నిమగ్నసామాలనున్న చక్కగ జదిచి ఆందు లో తమకు మిక్కిలి అనుకూలమయిన లాభకరమయినవెలుల వరకుల వగయరావలన ఏర్పాటు చేసికొని, ఇండియాదేశ పు దుకాణంబులందు అతికేవలమయిన సామానులను నిం దించుచున్నారు.

4. శ్రీ సర్, ఎం. విశ్వేశ్వరయ్యగారు, 1890 సంవత్సర మునందు అమెరికాదేశమునందును ప్రతి మనీషియెక్క డ్ర వ్యయ 1085 డాలర్లనిన్ని, 1912 సంవత్సరమునందు, ఆతనిద్ర వ్యయ 1865 డాలర్లకు హెచ్చినదనిన్ని చెప్పియున్నారు. తం దుకాతాబ్దములయందు ఆదేశపు నికరద్రవ్యము, 55850 లక్షల డాలర్లు. ఆందులో అయిదింట ఒకభాగము బానిసలయొక్క కిమ్మకుగా నుండినది. ఇప్పుడు ఆద్రవ్యము 340 యంతలా వాస్తీ అయియున్నది. కడచిన జనాభాయందు (Census) ఆద్రవ్యము 18,880,000 లక్షల డాలర్లు లేక అయినది. 1904 సంవత్సరము మొదలు 1912 సంవత్సరమువరకు ద్రవ్యము 100 టీకి 80 వంతుని వృద్ధిఅయినది.

5. ఇండియాదేశపు కొంత దిగుమతిసరకులలో కొంత సరకు అనగా అల్లిక సామానులు బట్టలు పట్టువస్త్రములు పింగాణిస్తువులు, తామ్రము, జగ్గిపుల్లులు, ఛత్రిసామానులు బొమ్మలు వస్త్ర రావిపయములో ప్రతిసంవత్సరం ప్రాముఖ్యత కెందుచున్నది. అతికేవలమైన స్వల్పభరగల దానికిమైన సామానులు యిండియాదేశపు దుకాణములలో నుంపబడుచున్నవి.

హిందూ దేశపుత్తి.

6. ఇప్పుడు మనదేశము బీదస్థితిలోనున్నది. వర్షములు సరిగా కలియమిలేకను, నీళ్లు పొరించువిధములు చక్కగా తెలియమిలేక మనకు ముఖ్యాధారముగ నుండు వ్యవసాయము చుట్టలో నున్నది. పంటలు మితముగనే పండుచున్నవి.

7. ఫలవృద్ధికొరత సంఘమువా రెంతధనము ఖర్చుపెట్టిరో దానిని క్రిందకనబడియుండు సంఖ్యలవలన మనము తెలిసికొనవచ్చును.

సం॥రము.	సా॥తెల్లి వన్.	సం॥రము.	సా॥తెల్లి వన్.
1908	రూ. 3435	1913	3350
1909	4881	1914	1185
1911	1986	1915	2220
1912	3819	1916	1445

8. బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ వారు సంఘముయొక్క భవము కొండటి కుటిలపు త్రిలన చాలవృద్ధమైనందుకు చింతిల్లెదరు. అయినను కోర్టువారి తీర్మానములయిన తరువాత వృద్ధమైన విధములు జనులకు సవిస్తరముగాఁ జెలుపబడును.

9. రాబోవు దీపావళిపండుగ సమయమున ఘనులం దలు ద్రవ్యసహాయముచేసి యేకీభావమున సంఘమువారి మంచి ప్రయత్నములను సఫలముగా జేయుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

ఇట్లు,
కే. కృష్ణరావు,
(వైసిడెంటు
అ. రంగసామి అయ్యంగార్.
సి. గోపాలమీనన్,
(1851) హసరె పెట్టిటర్లు.

నోటీసు.
ఇందువల్ల లోకులకు తెలియజేయడం యేమి అనగా—
కర్నూలుజిల్లా మార్కెట్ కమిటీవారు యర్రగొండ పాలెం మజరా క్రొత్తపల్లెగ్రామంలో కాపకులం జరాయితిల్ల జీవనంజేసే వనిపెంట పెద్దమల్లయ్య అయిన నాకు వనిపెంట శివరామయ్య 25 సం॥ములు వయస్సుగల కొడుకు మైనరు తీరినది మొదలు ఫార్మెయిలులాకాలో వాచరుగా ముంటూ దుర్మార్గువు మార్గములయందు వర్తించడముచేత నా ఆస్తి స్వంతార్థిత్వమైనందున వానికి యేమిన్ని చెందకూడదనే కారణముతో 1917 సం॥ం డిశంబరునెల 1 తేదీన నాకు కాపలినవారికి పెట్టిలో మెంటు దస్తావేజు ద్వారా హక్కు చెందించి స్వాధీనపెట్టినాను గనుక ఆతనికి యేవిధమైన ఆస్తి లేనందున లోకులు ఆతనికి ఆప్పులు ఇచ్చే విషయములో ఆలోచించవలసినది. (1846)
యర్రగొండపాలెం.
25-9-18 వనిపెంట పెద్దమల్లయ్య.

కావలెను.
జైలుకు తెలిసినట్టి మంచియోగ్యతగల ఒక సబ్ ఓవర్ సీరు కావలెను. జీతము రూ 50.4-70 (Increments biennial) వరకు ఇవ్వబడును. దరఖాస్తులు ఒంగోలు తాలూకాబోర్డు (వైసిడెంటు గారివలన ఈ నెల 31-10-18 వరకు అంగీకరింపబడును. (1852)
రావుబహదూర్ డి. క్రిష్ణయ్యపంతులు బి. ఎ.
(వైసిడెంటు తాలూకాబోర్డు ఒంగోలు.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్
బహుమానముల సనేకములను గడించిన
శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి
గ్రంథములు.
అమృతవల్లి
అత్యద్భుతమైన నవల. నవరసము లాటుతుండును.
తెల 1-4-0.
బుధచరిత్రము
అనంతపురపు డగు నీలనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహరముగ రచింపబడినది. చక్కనితైలి. మంచి అచ్చు. తెల 0-8-0.
చిరునామా: ఆంధ్రపత్రికాలయము,
లింబుశెట్టి నీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రవిద్యానిధి; విన్నపము.
ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాపనము తృప్తికరముగ లేదు. ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరకుట దుర్లభము. ప్రవేశము దొరకినవారికి పోషణయు దుర్లభము. క్రస్తులము ముగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును పొంది పోషణకై అల్లాడుచున్నారు. విద్యాభియానులు ఆంధ్రదేశాభిమానులు ప్రత్యేకము ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యానిధికిగాని సహాయము చేయుటకు ప్రార్థితులు. దానములందెల్ల విద్యాదాన ముత్తమదానము. సొమ్ము నీక్రింది చిరునామాకు పంపవలయును.
ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శి,
7, లింబుశెట్టి నీధి, మదరాసు.

ఆత్మజ్ఞానా.
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి.
ఇప్పుడైతే చక్కని గ్రంథము. తెల 0.8-0.
సీ నేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
లింబుశెట్టి నీధి, మదరాసు
అప్పుతార్ల వ ఆపలేహ్యము.
ఈలేహ్యము రక్తమునుకుట్టిచేసి పిర్యమును హెచ్చించి చిలమును కలిగించి యుష్ణశీతమును చేసి వేలి కాలి మంటల పోగొట్టును. మొదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు లేబున్నును కలిగించును. దీర్ఘాయు, శ్రేణులు, తలశొప్పి, రొమ్ముశొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును. (219) అర్హము దర్శి 1-3 రూ. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మునీశంకర్ గోవిండ్రి,
అతంకర్షిగూడోపధ్యక్షులు, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మలయ చందనము
(1251) సెగరోగమునకు మహారము మందు పుష్పకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్తము లేదు. పిచికారి మున్నగు కఠినవికీర్ణల పనిలేదు. యవ్యమైన మామలయచందనము ఎటుపు తెలుపు, పచ్చ అను మాడు విధములు సెగరోగమును మాదుపుటలలో మాన్యును. దర్శి 1-3 2-0-0 గంధర్వఫార్మసి, రాజమండ్రి.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయావధములు

బృహత్ మంజుషాదిక్వాద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యస్తమైనది.
½ పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటీ

మూత్రవ్యాధులయందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.
½ పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండా ఫార్మస్యూటికల్

వరుగ్గు

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు
బాంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13